

Club Excursionista de Gràcia

OCTUBRE
DESEMBRE
2 0 1 1

PASSATGE MULET, 4

08006 BARCELONA

TEL: 93 237 86 59

FAX: 93 237 31 48

"MAI ENRERA"

Publicació degana de la premsa de Gràcia

Creu de Sant Jordi 1992 - Medalla d'Honor de Barcelona 2004

Butlletí social

XXIX Any - 2a. Època, núm. 119

Fundat l'any 1922

Foto de la 1a Menció
Autor: Jordi Heredia
Títol: Fem la mandarina?

RESULTAT 1ª MOSTRA FOTOGRÀFICA

Foto de la 2a Menció
Autor: Jaume Silvente
Títol: A vista d'ocell

Foto de la 3a Menció
Autor: Manel Sánchez
Títol: Gaudint del paisatge

Foto Menció del Públic
Autor: Núria Ferrer
Títol: Pas a pas

UN CONGRÉS EXCURSIONISTA ALS INICIS DEL SEGLE XXI ÉS NECESSARI?

El darrer congrés realitzat a Reus va permetre definir un camí prou clar de quines eren les fites més importants de l'excursionisme català i que va quedar reforçat amb la màxima que l'excursionisme era l'esport nacional de Catalunya.

Avui ja han passat 35 anys des de mil nou-cents setanta-sis i ens trobem que la societat ha evolucionat envers a formes de vida molt actives i gràcies als mitjans de comunicació les especialitats en els esports de natura s'han multiplicat quasi exponencialment tant en especialitats com en practicants.

En qualsevol refugi de muntanya podem trobar tota mena d'usuaris, famílies amb fills que els agrada la natura, alpinistes clàssics que desenvolupen travesses de refugi en refugi, amb ascensions entremig, corredors de resistència que es marquen fites de gran resistència, però també amb les especialitats de l'època de l'any amb curses de raquetes, de ciclisme, d'esquí, etc.

Els clubs excursionistes que van estar pioners o bressol de moltes especialitats, observant com els esportistes es distancien de la seva filosofia inicial de la formació a través de l'intercanvi d'experiència amb altres alpinistes, la competició amb si mateix és una demostració del que ens aportarà un futur immediat, no podem oblidar també el foment de la cultura i la nostra pròpia identitat, coneixement a través del caminar per pobles, muntanyes, etc. Ara els nous esportistes tenen com ha referent el nostre món? Òbviament tinc la meua opinió, però es tracta que entre tots fem un diagnòstic objectiu i clar per tal de proposar les millores a desenvolupar per tal que els nous esportistes i noves especialitats siguin reconduïdes a través del món excursionista i les seves entitats aglutinades a la FEEC.

El món excursionista té una visió clara i exacta del seu futur?

Els esports d'aventura són una oportunitat perduda?, les competicions d'escalada, d'esquí, de travesses de resistència, el vessant formatiu i cultural són un patrimoni que podem aprofitar o ja ens ha superat i ara només podem fer una tasca contemplativa?

Hem d'anar pas a pas. Les estructures organitzatives internes dels clubs estan adaptades als nous requeriments de valoració de mercats? Tenir clar que són entitats de serveis per als socis i així fidelitzant-los, som prou atractius per als nous simpatitzants i que finalment acabin implicats

amb l'entitat o s'aniran a empreses de serveis amb instal·lacions gimnàstiques per entrenar-se en diferents disciplines? Són coneixedors de la logística i l'economia per tal de coordinar esforços de les seccions i estabilitzar les activitats que organitzen? La gran oportunitat que representa la formació d'iniciació en la societat i aquells que volen conèixer els esports d'aventura com diuen avui en dia. Tenim el coneixement adient dels nous canals de comunicació a part també dels habituals butlletins, revistes i per descomptat la capacitat d'apropar-se als grans mitjans multimèdia (ràdio, premsa, i sobre tot televisió) sense oblidar les xarxes socials.

Un altre aspecte important és la planificació, la definició d'objectius assolibles, la recerca de companys de viatge per tal que l'esport sigui atractiu per la societat. Companys de viatge que no necessàriament han de ser patrocinadors també podem organitzar activitats amb altres empreses, clubs i com no, amb persones que aportin idees de futur.

Aspectes de desenvolupament patrimonial que són vitals com inversió en refugis, noves seus etc., que impliquen riscos que són habituals en el món empresarial però quan es tracta de projectes d'àmbit amateur. Però tenim que ressaltar a diferència amb altres esports, perquè les institucions inverteixen grans capitals en pavellons, grans camps de futbol, terrenys poliesportius i per contra el nostre esport que utilitza la natura amb una consciència de defensa del medi, d'assolir objectius a través de l'esport, poques vegades ha rebut inversions per tal d'augmentar la nostra presència.

En l'àmbit del nostre país, per què no tenim un pla de muntanya que permeti una explotació de la natura de forma coherent amb visió de futur i evitar una evolució negativa com avui en dia succeeix en el turisme de platja?

Dins de la formació ens cal una normativa que permeti a l'escola de muntanya de la nostra federació i les de les entitats tenir un reconeixement oficial i així tenir reglat els nivells formatius de nostre esport.

Obra Social

Fundació "la Caixa"

Els aspectes culturals també són un patrimoni que cal ressaltar, activitats com la Flama de la Llengua, les trobades de corals de muntanya, la fira del Llibre de muntanya, els cicles de pel·lícules de muntanya, les conferències dels nostres esportistes, com aprofitem les expedicions per difondre els valors de l'esforç, etc.

En l'àmbit de la competició tenim tot un repte, per un costat el volum de participants, cada dia augmenta i les entitats hem de decidir si tot aquest actiu de persones inclinades per la competició, les fem entrar en el nostre àmbit i així aprofitar tot el que comporta, millora del teixit associatiu, moviment turístic competitiu, possible lligues entre clubs amb el que representa mediàticament, la rotació econòmica que representa els nous materials, la formació, etc. Però també existeix un altre vessant que deurem d'afrontar com és el tema del dopatge en tots els seus vessants i els costos que això comporta.

A nosaltres, el que ens afectarà molt directament són les travesses de resistència que donen prou notorietat i que serveixen per guanyar un espai en els mitjans i també l'interès dels esportistes d'altres àmbits, però aquí també s'hi ha d'encabir les curses de raquetes, esquí, escalada *indoor*, etc.

França disposa de diversos canals de televisió on es difonen la majoria d'activitats que es duen a terme en els seus espais i el resultat és que les grans marques de productes per a la natura inverteixen en competicions i esportistes i aconseguen augmentar el nombre de practicants i per tant l'economia de l'esport de muntanya representa la segona línia d'ingressos per turisme d'esports de natura.

Quines són les línies que hem de definir, quines són les fites, quins són els dirigents que s'han de fer càrrec d'aquesta nova situació?

És important que tot el món excursionista exposi els seus criteris, les seves experiències i la seva visió de sortida per tal d'establir les noves regles de treball, que ens permetin competir en un món que cada vegada serà més competitiu i on les ofertes lúdiques a preus més econòmics ens obligaran a augmentar l'enginyer per tal de guanyar la nostra posició en un futur que se'ns està escapant.

Aportem entre tots la nostra experiència, la nostra visió i ajudarem una part important de la nostra identitat i cultura com a país.

Francesc Sanahuja i Toledano

De Gispert Iloa la tasca de la travessa Matagalls-Montserrat en la presentació de la XXXII edició de la prova

**Dimecres, 7 de setembre de 2011.
Palau del Parlament**

ALTES DE SOCIS

- 8.581 PAYES TORT, JAUME
- 8.582 BLESÀ COSTA, MAITE
- 8.583 BALLESTER FERNÁNDEZ, SUSANNA
- 8.584 MORÓN FERNÁNDEZ, ESTELA
- 8.585 COSTA CENTENA, ALBERT
- 8.586 MERINO DURAN, AGUSTIN
- 8.587 MUÑOZ GALLO, JUAN PABLO
- 8.588 CARRETÉ RODA, REGINA
- 8.589 VILELLA CALATAYUD, JOSEP
- 8.590 CABRÉ FUSTÉ, GISELA
- 8.591 GOMEZ SANCHEZ, DAVID
- 8.592 ALABERN CORTINA, ARIADNA
- 8.593 ALVAREZ MARTI, MARCOS
- 8.594 FERNANDEZ PEÑA, ALFONSO
- 8.595 HUERTAS BUJALDON, M^a DEL MAR
- 8.596 PAREJA GARCIA, ALBERT
- 8.597 PEPIÓ JEREZ, MERCÉ
- 8.598 BERBEL SANCHEZ, CONSOL
- 8.599 PAGÈS BARGALLÓ, FERRAN
- 8.600 FERNANDEZ DA AIRA, BRAIS

Adherit a:

*Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Associació d'entitats Excursionistes del Barcelonès
Grup Alta Muntanya Espanyol*

*Membre Fundador de la Federació Internacional de Càmping i Caravàning
Representant a Catalunya del Càmping Club de França*

*Federació Catalana d'Espeleologia
Federació Catalana d'Entitats Corals*

EDITOR: Club Excursionista de Gràcia

DIRECTOR: Guillem Martín i Brasó

CORRECCIÓ a càrrec de:

**UNIÓ DE FEDERACIONS
ESPORTIVES DE CATALUNYA**

a/e:cegracia@cegracia.cat
web: <http://www.cegracia.cat>

IMPRESSIÓ: Litografía Ochoa, S.L.

Dip. legal: B.9720-1961

Imprès en paper ecològic

octubre-desembre 2011

99

AGENDA

OCTUBRE

1 i 2, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Alta muntanya
PIC MARGALIDA (3241 m)
Coordinen: Laia Casañas i Àngels López

2, diumenge
Grup de Senders
NATURTRESA Altafulla - Torre dels Escipions
Coordina: AEEB

8 i 9, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Muntanya mitjana
SIURANA. Excursió pels cingles i antics masos
Coordina: Rosa M. Salas

16, diumenge
Grup de Senders
RUTA DEL TER - Ulldeter - Setcases
Coordinador: Roger Lloses

Del 18 al 30
Secció de Muntanya
Curset de Vies Ferrades
Preu socis: 80 • - Preu no socis: 125 •

29 i 30, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Alta muntanya
PIC SUBENUIX (2950 m)
Coordina: Maria Muñoz

NOVEMBRE

5 i 6, dissabte i diumenge
Grup de Senders
CAMÍ DELS BONS HOMES - Montsegur-Comús i
Comús-Sorjat
Coordinador: Roger Lloses

12 i 13, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Muntanya mitjana
BASSEGODA
Coordina: Francisco Latorre

20, diumenge
Grup de Senders
RUTA DEL TER - Setcases - Sant Pau de Segúries
Coordinador: Roger Lloses

26 i 27, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Alta muntanya
CAMBRA D'ASE (2750 m)
Coordinen: Robert Riu i Eduardo Marcuello

DESEMBRE

10 i 11, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Muntanya mitjana
MUNTANYES DE PRADES
Coordina: Toni Pardinilla

17 i 18, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Alta muntanya
PIC DE COMAPEDROSA (2942 m)
Coordina: Sergio Javierre

18, diumenge
Grup de Senders
RUTA DEL TER - Sant Pau de Segúries - Cal Gat
Coordinador: Roger Lloses

GENER

14 i 15, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Muntanya mitjana
LA CERDANYA
Coordina: Montse Bilurbina

15, diumenge
Grup de Senders
RUTA DEL TER - Cal Gat - Farga Bebié
Coordinador: Roger Lloses

28 i 29, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya. Alta muntanya
BESIBERRI SUD (3024 m)
Coordina: Pep Lluís Molinet

AUDIOVISUALS

El tercer dijous de cada mes es programen audiovisuals de diferents temàtiques: alpinisme, escalada, espeleologia, excursionisme, cultura...
Us animem a venir a veure imatges dels cims més alts del món, paisatges extraordinaris, històries d'aventures i històries del passat del club. Informeu-vos!!

A la nostra pàgina web trobareu la informació actualitzada de totes les sortides i dels requisits necessaris per a poder-hi participar.

A: www.cegracia.cat

CANTAIRES MUNTANYENCS

XII CONCERT DE PRIMAVERA

El passat 18 de juny va tenir lloc el XII Concert de Primavera a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Gràcia. En va fer la presentació Miquel Fernández i Azconegui, organitzador de l'acte, que va agrair la presència del públic en general i particularment la del Regidor, Guillem Espriu, i la dels consellers municipals. Va fer menció especial de la constant col·laboració del Districte de Gràcia, així com del Taller d'Història de la nostra vila, que s'ha encarregat de procurar-nos la fotografia en gran format, que presideix l'estrada, de l'homenatjat d'enguany, el Sr. Borja de Riquer, gracienc de naixement i catedràtic d'Història Moderna i Contemporània.

Miquel Fernández posa en relleu la seva satisfacció per tractar-se d'aquesta personalitat, perquè coneix la seva ingent obra historiogràfica, alhora que la seva trajectòria d'honestat nacional i la seva participació, com a impulsor, en la recuperació de la memòria històrica, amb la qual – remarca Fernández – em sento identificat per motius molt personals. Amb l'afegitó, no gens menyspreable per a tots nosaltres, del seu ascendent gracienc. De la glossa, se n'encarregarà el Sr. Joan B. Culla, historiador i escriptor, que ha col·laborat amb el Sr. Borja de Riquer en diferents treballs molt importants.

Després d'aquesta introducció, reclama la presència de Francesc Sanahuja, president de la nostra entitat, el qual saluda les autoritats, el president de la Federació d'Entitats Excursionistes, Jordi Merino, que acaba de venir del Pedraforca expressament, el públic en general i, en especial, els Srs. Borja de Riquer i Joan B. Culla. Referint-se al Club Excursionista de Gràcia (CEG), afirma que n'ha intentat en tot moment potenciar la vessant cultural i històrica conjuntament amb el tema estrictament esportiu. Destaca que sense el recolzament de les persones que estan al front de les institucions tot resulta força complicat. I el fet que estiguin aquí és una demostració que hi ha hagut un agermanament entre els representants institucionals i el Club, el qual, per cert, l'any vinent complirà els 90 anys de vida, efemèride que caldrà celebrar com cal. Finalment, posa de manifest que és de gran importància la tasca d'aquests defensors de la cultura que tenim a casa nostra, com Borja de Riquer i, també, Joan B. Culla, als quals transmet el reconeixement de l'entitat.

Abans de passar al glossador, Joan B. Culla, com correspondria, s'avança la intervenció de Guillem Espriu, atès que, per motius d'agenda, ens haurà de deixar tot seguit. Aquest comença, doncs, expressant la seva emoció de sentir-se entre amics, ja que per a ell aquest Club representa part de la seva joventut i n'ha compartit diverses activitats, com, per exemple, la Matagalls-Montserrat. No parla ara com a Regidor, ens diu, sinó com a persona que ha intentat entendre la vida d'una certa manera, i ha procurat estar al servei de totes i cadascuna de les entitats que formen part del districte, perquè ha cregut que calia enfocar les coses, no des de la perspectiva política sinó des de la

construcció d'una societat diferent. Aquest és el repte de tots, perquè està convençut que se seguirà treballant a la recerca d'aquest futur ple d'il·lusió, on els nostres valors es trobin més representats, com els de la catalanitat i els d'una societat que vol viure amb igualtat. Acaba donant les gràcies per tots aquests anys de companyonia i, sobretot, per la bona amistat que ha trobat.

Tot seguit, el catedràtic Joan B. Culla fa la glossa de l'homenatjat i manifesta que aquesta petició que li ha fet el CEG li dona l'ocasió de practicar un exercici invers al que practiquen, de manera habitual, els membres de la seva professió, i es tem que també el de moltes altres: parlar malament dels col·legues. I és que avui-diu-joelsparlaré bé d'un col·lega present, i no ho faré pas, ja els ho adverteixo, per compromís ni perquè ell sigui al davant, sinó amb absoluta sinceritat i convicció. En Francesc de Borja de Riquer i Permanyer, a qui tothom, familiars, amics, coneguts i saludats anomenen Panxo, va néixer a Gràcia el 6 d'agost del 1945, una data potser premonitòria de la seva futura vocació d'historiador contemporaneista, perquè va ser un dia històric: aquell en què la força aèria dels EUA llançava sobre la ciutat japonesa de Hiroshima la primera bomba atòmica, precipitant així la fi de la segona guerra mundial.

Panxo Riquer pertany a una nissaga mil·lenària de la noblesa catalana sobre la qual hi ha referències documentades que es remunten a l'any 879. Una família que, situant-nos més ençà, ha donat a la cultura contemporània noms tan il·lustres com el del seu besavi, Alexandre de Riquer i Inglada, figura cabdal del Modernisme, o el del seu pare, el romanista i erudit Martí de Riquer i Morera. També apareixen en el seu arbre genealògic l'escriptor i polític lleidatà Magí Morera i Galícia i un ampli assortit de militars, religiosos i pròcers que Martí de Riquer ha retratat esplèndidament en un llibre titulat *15 generacions d'una família catalana*, publicat el 1999, i que constitueix una lectura apassionant. Amb aquests antecedents no pot estranyar que Borja de Riquer es decantés per les humanitats. Es llicencià en Filosofia i Lletres el 1968 a la Universitat de Barcelona i tot seguit s'incorporà, podríem dir que com a soci fundador, a la flamant Universitat Autònoma on ha desenvolupat tota la seva carrera professional. Allarg dels darrers 35 anys ha publicat més de 200 treballs entre llibres individuals, o bé col·lectius i articles a revistes científiques catalanes, espanyoles, italianes o franceses. Naturalment no els en farà la relació completa, però sí que em sembla necessari esmentar algunes obres que sota el meu personalíssim criteri són particularment importants. La primera d'aquestes va ser la seva tesi doctoral apareguda el 1977 sota el títol de *Lliga Regionalista – la burgesia catalana i el nacionalisme: 1898/1904*. Un llibre que encara avui és la millor anàlisi disponible sobre la transició d'una bona part del nucli burgès català. També em sembla molt

remarcable l'epistolari polític de Manuel Duran i Bas, aparegut el 1990, imprescindible per a conèixer les idees i les relacions del conservadorisme en l'últim quart del segle XIX. Entre les obres més celebrades de Borja de Riquer no podem oblidar *l'Últim Cambó, 1936-1947, la dreta catalanista davant la Guerra Civil i el primer franquisme*, que, gràcies a documentació inèdita, aporta nova llum sobre les actituds i les activitats de Francesc Cambó des del 19 de juliol fins a la seva mort a Buenos Aires. Aquest llibre, aparegut el 1996 i traduït al castellà l'any següent, ha tingut una continuïtat el 2007 amb el volum *Francesc Cambó entre la Monarquia i la República, 1930/1932*. I no serà la darrera aportació de Panxo Riquer a l'estudi de la figura de Cambó, potser la més important de la política catalana del primer terç del segle XX. La referència als treballs de Borja de Riquer sobre el catalanisme quedaria curta si no esmentés, encara, dos títols, un del 2000, *Identitats Contemporànies: Catalunya i Espanya*, i l'altre, del 2001, aparegut en castellà: *Escucha España la cuestión catalana en la época liberal*. Finalment, ha dedicat al període franquista diversos volums, entre els quals destaca el darrer, *La dictadura de Franco*, una formidable visió de conjunt sobre l'Espanya de 1939 a 1975. Un text de 900 pàgines que permet qualificar el seu autor – i manllevo l'expressió a Jaume Vicens Vives – com un *veritable tità de la síntesi*.

El currículum acadèmic de Borja de Riquer inclou moltes altres publicacions, premis i distincions, però jo voldria destacar-hi un element més intangible: la seva capacitat per a dirigir equips, coordinar obres col·lectives, teixir complicitats entre sensibilitats diferents i aconseguir que treballin en una mateixa direcció. L'homenatjat d'avui porta 42 anys com a membre del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona. En va ser director durant una bona temporada; però allò que vull subratllar és que, després de tants anys i de tants conflictes en aquella casa, Panxo Riquer és respectat per tothom i és capaç de dialogar amb tothom. Allò que en Riquer ha aconseguit en el Departament és com ficar-se enmig d'una manada de lleons i que, en lloc de ser devorat, els lleons remenin la cua. I ara hauran de disculpar-me, però no voldria, ni podria, completar aquesta glossa sense dir, amb satisfacció, que, per damunt de tots els mèrits que he esmentat, per a mi en Panxo Riquer és sobre totes les coses un amic, un col·lega amic, amb el qual m'enorgulleix haver fet, plegats, una pila de coses des de fa més de trenta anys. I la veritat és que donant classes en Facultats diferents, durant els dos o tres anys primers no ens vàrem relacionar gaire. El nostre "cupido" particular va ser la televisió, l'única televisió que hi havia el 1981, o sigui Televisión Española, o, per ser més precisos, el benemèrit i pioner circuit català de TVE. Allà va néixer un programa que es deia *Memòria popular* i el dirigia i presentava el periodista i amic Salvador Alsus. En Borja de Riquer i un servidor actuàvem com a assessors històrics. Així va ser, als mítics estudis de Miramar, com en Panxo i jo ens vàrem posar davant d'una càmera. A més, hi vàrem trobar el gust i en els anys posteriors ens vàrem deixar convèncer per a altres experiències en aquest camp. Recordo, sobretot, l'aventura en què ens vàrem embranchar l'estiu del 1984. S'esqueia aquell any el 75è aniversari de la Setmana Tràgica, i Televisió de Catalunya decidí fer una sèrie ficcionada que reconstruís dia per dia els esdeveniments d'aquella revolta del 1909. Riquer i jo vam proporcionar la informació històrica que l'escriptor i dramaturg Josep M. Benet i Jornet va dramatitzar, però, no contents amb això, també vam voler fer d'actors. Ni que fos de repartiment. A mi em va tocar fer de cònsul de França i en Panxo va triar el paper de guàrdia civil

que, a la Plaça del Pi, arrestava a punta de sabre un obrer sospitós. Els ho asseguro, n'hi ha imatges; no m'ho estic inventant! Bé, ni ell ni jo no vàrem guanyar cap "Òscar" per les nostres actuacions, però ens ho vàrem passar molt bé. Vist que les arts escèniques no ens oferien una carrera prou brillant, no vam tenir més remei que continuar treballant com a historiadors. I poc després va sorgir l'ocasió d'escriure un llibre a quatre mans. Va ser el volum *El franquisme i la transició democràtica 1939-1986*, que forma part d'una Història de Catalunya hospiciada per Pierre Villar. Més endavant, quan en Borja de Riquer assumí la direcció de la gran obra col·lectiva *Història política, societat i cultura, dels Països Catalans*, va tenir la gentilesa de confiar-me la responsabilitat del volum 12è, que cobreix el període cronològic 1980/1997. Més tard, ja a principis del segle actual, vam rebre conjuntament un encàrrec ben singular: representar la Generalitat de Catalunya en una comissió paritària amb dos representants del Ministerio de Cultura Español per tal d'intentar trobar el desllorigador de l'interminable plet dels anomenats "Papers de Salamanca". Van resultar d'això uns quants viatges a Madrid, algunes reunions a la "Residencia de Estudiantes", la impossibilitat política d'arribar a uns compromisos i l'elaboració per part nostra –d'ell i meva vull dir– d'un dictamen particular que constata el bloqueig del tema, un bloqueig que, naturalment, només la política podia resoldre, com així ho va fer a partir del 2004 en un altre escenari i amb una altra correlació de forces. També amb la política tots dos vàrem formar part, el 2007/2008, del Comitè Assessor del Memorial Democràtic de la Generalitat, i tots dos hem continuat vinculats a aquesta associació.

Així, doncs, i com a parella de fet professional, si em permeten l'expressió, hem tocat gairebé tots els gèneres, programes de televisió, llibres, assessoraments, cicles de conferències, etc., feines que han anat cimentant i enfortint l'amistat personal. Per part meva, no puc sinó desitjar, amb permís de la Cristina, la seva esposa, i dels seus fills Martí i Blanca, que el futur ens ofereixi encara altres oportunitats de treballar plegats, que seran per a mi una oportunitat d'aprendre i de madurar com a historiador. Enhorabona Panxo i moltes gràcies a tots.

Seguint la pauta prevista, el conductor de l'acte agraeix al glossador la brillant i minuciosa faceta vital que ens ha presentat del gracienc i catedràtic Borja de Riquer, qui tot seguit ens farà partícips dels seus records més pregons sobre les vivències d'infància i joventut.

Permetin-me, comença dient l'homenatjat, saludar-los ben afectuosament i dir-los que agraeixo molt la seva assistència. Quan fa uns mesos en Joan Cervera i en Miquel Fernández, en nom del Club Excursionista de Gràcia, i més concretament dels seus Cantaires Muntanyencs, es van posar en contacte amb mi per informar-me que volien oferir-me aquest reconeixement, atesa la meva condició de gracienc, vaig restar agradablement sorprès. Realment no m'ho esperava. Fa gairebé uns 40 anys que ja no visc a Gràcia i la vostra distinció m'ha fet revivre molts records, la majoria força llunyans. Com a historiador, em veig lògicament obligat a fer-vos algunes aportacions sobre això que nosaltres anomenem "la història del temps present", és a dir, aquella de la qual hem estat si no els protagonistes, com a mínim els testimonis d'uns fets que han marcat força els nostres itineraris vitals.

Vull començar per explicar-vos per què sóc gracienc. Com ja ha indicat l'amic Culla, vaig néixer al número 10 del carrer de les Camèlies el 6 d'agost del 1945, el mateix dia del primer bombardeig atòmic. I vaig néixer a casa perquè llavors la gran majoria de nadons venien al món al domicili familiar i no pas a les clíniques, com ara. Aquella casa, que ja no existeix, era una torre propietat de la meva àvia paterna, Maria Morera i Camps, on es van traslladar els meus pares recent casats, l'any 1941. I allà van néixer també quatre dels meus cinc germans. La casa era el que llavors s'anomenava un xalet a l'anglesa, amb un gran jardí a la part del darrere i a tot un costat. L'havia feta construir, el 1915, una tia de la meva àvia, Àngels Camps. Era una de les típiques torres d'estiueig que es feien els barcelonins a la part alta del pla de la ciutat a principi del segle XX.

Cal recordar que aleshores no estava empedrat més que el carrer Escorial, la resta d'aquella part alta de la vila eren carrers de terra, i el tramvia només arribava fins als Josepets. Per cert, que a les guies de Barcelona de l'època el carrer s'anomenava Camèlia, en singular, i no sé pas quan ni per què adoptà el plural. El carrer ja tenia plataners en ambdues voreres i era, i és, amb molta diferència, el més ample de tot el sector. Durant gairebé 25 anys vaig viure en aquella casa, per tant tota la meva infantesa, l'adolescència i joventut està fortament marcada per la forma de viure en el petit barri de la Salut.

Aquest barri rebia el nom de la capelleta que l'any 1864 havia fet construir la família Morera, ja esmentada. Era molt tranquil i estava relativament allunyat del centre de Gràcia,

i no diguem del nucli de Barcelona. La meva àvia va utilitzar tota la seva vida l'expressió "baixar a Barcelona" quan es tractava de desplaçar-se a l'eixample o al nucli antic de la ciutat. Cal dir que el barri era més conegut pel Club de Tennis, que encara existeix, que no pas per la capelleta, i destacava sobretot per la gran quantitat de clíniques que acollia: la Montsalut, la Santa Madrona, la del Remei, la Quiron, l'Evangèlica, etc. No hi havia cap escola pública prop de casa; només un col·legi de monges, les Concepcionistes, a la Travessera de Dalt. Més tard, als darrers anys 50, vaig veure construir-hi lentament, perquè hi van esmerçar 2 o 3 anys, el Grup Escolar Rius i Tauler, a la banda de dalt de la plaça Lesseps.

Les imatges d'infantesa que més s'han aferrat a la meva memòria són els carros i els tramvies. Hi circulaven els carros de l'escombriaire, el del venedor de gel, el que transportava unes immenses botes de vi, el del drapaire, etc. Sovint els cavalls que els arrossegaven arribaven exhausts a Camèlies i s'aturaven a beure aigua a la font de l'atzavara, a la cantonada d'Escorial. Allà dalt s'hi veien pocs cotxes, i encara menys taxis. Recordo que els que feien servir gasogen, a causa de la carestia i restricció de la benzina, els mancava potència per arribar fins a Camèlies amb tots els passatgers a dins. I així, a mitja pujada del carrer Escorial, el taxista feia baixar part del passatge per tal que amb la resta pogués arribar a destí.

Durant més de vint anys la meva vida ha estat fortament lligada al principal transport públic dels barcelonins de llavors, el tramvia. Sobretot al 24, que jo agafava a la parada final de trajecte, a la Travessera de Dalt tocant Escorial. També prenia, alguns cops, el 30 i el 39 al seu començament de la Plaça Rovira. Tinc un clar record de les dues vagues de tramvies, la del 1951 i la del 1957. De la primera, tot i que només tenia cinc anys, conservo el boirós record de la llarguíssima caminada que fèiem des de Camèlies fins al parvulari, a la Gran Via, entre Bruc i Girona, amb el meu pare i les meves germanes. Era un itinerari d'una hora i mitja d'anada i de tornada. Quan la vaga del 1957, ja era més gran i anava al col·legi amb el meu germà, també caminant. Tinc la imatge de veure un matí, a la plaça Lesseps, com uns joves apedregaven un tramvia fins a no deixar-hi cap vidre sencer, mentre el conductor i el cobrador fugien corrent.

Vaig viure anècdotes, accidents i atropellaments... Diverses vegades el tramvia va sortir de la via; un cop vam anar a parar al jardí d'una casa de la Travessera de Dalt. També baralles i robatoris en aquell mitjà de transport públic que anava sempre carregat de gent, fins i tot penjada als estreps i al darrere.

Entre els referents distintius del barri, tal vegada el més important era el Club Esportiu Europa i el seu camp de futbol, inaugurat l'any 1940, que estava a uns 150 metres de casa. El primer carnet que he tingut en la meva vida va ser el de soci infantil de l'Europa. Hi anàvem molts diumenges. Al matí, quan jugaven els infantils i juvenils, i després, a la tarda, quan jugava el primer equip. Allà vaig presenciar partits intensos, tot i que el públic no era massa apassionat. Llavors hi havia una gran rivalitat amb els altres equips dels barris de Barcelona, especialment amb el Sants, el Poble Sec, el Martinenc, el Poble Nou, l'Horta i el Júpiter. Vaig viure diverses emocionants fases d'ascens de categoria. Primer, cap als anys 1951 o 1952, la pujada a Tercera divisió i, més tard, ja al 1963, l'ascens a Segona, que va ser l'esdeveniment esportiu més important a la Gràcia d'aquella dècada. A l'estiu, al camp de l'Europa es feia una altra mena

d'espectacles: hi vaig veure des d'uns estranys partits de futbol jugats per motoristes que donaven cops de peu a una gran pilota, fins a vetllades de lluita lliure, amb combats de quatre lluitadors a la vegada.

L'altre referent era el Parc Güell, a on anàvem algunes tardes de diumenge perquè a la seva gran esplanada s'hi llogaven bicicletes. Quan pujàvem pel carrer Larrard ens aturàvem en una vaqueria que es detectava per la ferum que sortia del seu petit pati, on hi havia unes vaques brutes i plenes de mosques. I, a cops, ens acostàvem fins al veí Cottolengo del pare Alegre, ja que la tia Dolors, la germana del meu avi, era la mare superiora d'aquella institució benèfica.

Jo ja tinc els meus anys, i encara recordo les cartilles de racionament, que no van començar a desaparèixer fins l'any 1952. La carestia d'aquells temps també la tinc associada al "mercadillo" de queviures que s'instal·lava al carrer Camèlies, entre els carrers Secretari Coloma i Sardènia, perquè els mercats de Gràcia, el de la Revolució i el de la Llibertat, quedaven massa lluny. Després, a finals dels 50, s'obrí el mercat de l'Estrella, a tocar del carrer que llavors s'anomenava General Sanjurjo i que ara s'ha dignificat donant-li el nom de Francesc Pi i Margall.

L'escriptor Juan Marsé, també fill del barri, ens ha deixat interessants testimonis a les seves novel·les tot descrivint uns ambients, unes botigues i unes tavernes que m'eren força familiars. Al barri hi havia personatges de tot tipus, alguns de molt curiosos. Al carrer Cardener, molt a prop de casa, hi vivia una nana que tirava les cartes, és a dir endevinava el futur de la gent. Devia tenir molt d'èxit, perquè sovint es veien aparcats davant la casa dos o tres cotxes notablement luxosos. Un altre personatge, ja desaparegut, era el "sereno", aquell vigilant nocturn que carretejava les claus de totes les cases. L'any 1959, el nostre "sereno" va vendre participacions de la rifa de Nadal i ens va tocar el segon premi. Aquesta rifa li va comportar un greu problema: només havia venut el número premiat a les cases parell del carrer, mentre que als veïns d'enfront, els senars, els va vendre un altre número, evidentment no premiat. Això va costar al pobre home més d'una bronca. El sereno ha passat a la història i poca gent se'n recorda, com tampoc del vigilant, l'altre personatge que vetllava les nostres nits. Quan algun cop, a les meves classes a la Universitat, utilitzo l'expressió "això és una història de lladres i serenos", els meus alumnes no entenen de què els parlo.

En els anys 60, el gran al·licient d'oci era, de molt, anar al cinema; la principal forma d'esbargiment dels barcelonins. En aquella Barcelona hi havia tants cinemes i de tan grans

dimensions que s'hi podia encabir alhora el 10% de la població de la ciutat, és a dir, unes 150.000 persones. El barri n'estava ple, i nosaltres hi anàvem sovint els caps de setmana. He passat moltes hores de la meua vida al Rovira, a l'Ibèria, al Sanllehy o al Delícies, que eren els més propers. I també, cap al centre de Gràcia, al Roxy, al Bosque, al Selecto -que era l'antic Trilla- on feien unes sessions maratonianes que duraven tota una tarda, des de les 4 fins a les 9 del vespre: hi passaven dues pel·lícules, el No-Do, l'Imágenes i, al final, actuaven unes varietés força animades. També al carrer Salmerón hi havia el Proyecciones (que era l'antic Smart) i el Mundial, que tenien la mateixa programació. Per portar les pel·lícules d'un cinema a l'altre, a la mitja part, un ciclista transportava els rotllos anant a tota pastilla pel carrer Salmerón.

Al carrer Gran, o Salmerón, que era el nom que va ostentar des de 1909 fins a 1941, hi havia botigues emblemàtiques com: el Cafè Tupinamba; la Granja Torruella; una sabateria coneguda popularment pel "penja i despenja", perquè tenien bona part del mostrari de sabates en uns prestatges, a sobre la vorera, lligats amb ganxos; i també uns magatzems -tronadets, al final- que responien al nom de "Almacenes las Columnas".

El carrer Salmerón era l'obligat i tradicional lloc on els nens esperàvem el pas de les Colles de Sant Medir, i ens barallàvem per veure qui agafava més caramels. Pel juny, ja acabada l'escola, les revetlles i les seves fogueres sorgien per tots els indrets; gairebé no hi havia carrer que no organitzés la seva.

Com he dit, vaig viure a Gràcia fins a finals dels anys 60, a temps de veure l'inici de la seva gran transformació: les torres van començar a desaparèixer per donar pas a blocs de pisos. El primer fou construït, cap al 1950, al carrer Camèlies cantonada Alegre de Dalt, on es va instal·lar l'antic Conseller de Treball de la Generalitat republicana, Martí Barrera, que havia tornat de l'exili amb el seu fill Heribert. Alguns dels nous blocs tenien un cert interès arquitectònic, com ara el nº 50 del carrer Escorial, un edifici modern dissenyat, entre altres, pels arquitectes Ribas Piera i Mitjans i Bohigas. No es pot dir el mateix de l'operació que acabà amb les esplèndides instal·lacions esportives del Club Hispano-Francés, que estava just a sota del camp de l'Europa. A finals de l'any 1967, l'Ajuntament de Barcelona canvià de sobte la qualificació dels terrenys que passaren a ser considerats zona residencial, multiplicant el seu preu per quatre. Tot i la reacció dels veïns i d'entitats, com ara "Els Amics de la Ciutat", que portaren el cas als tribunals, no es va poder impedir que al gener de 1969 unes màquines destruïssin en poques hores una de les millors instal·lacions esportives que tenia la ciutat.

En marxar de la casa de Camèlies encara vaig restar vinculat a Gràcia un parell d'anys, perquè tenia llogat un petit pis al carrer Sardenya, tocant a la Travessera de Gràcia, davant de la caserna de cavalleria. Després, el 1972, en anar a viure al Guinardó és quan vaig perdre la meua condició de gracienc. La vaig perdre administrativament, però no espiritualment, perquè, amb el vostre permís, us haig de confessar que continuo honorant-me d'haver nascut i viscut a Gràcia.

Com a historiador, sempre he mantingut molt d'interès per aquesta vila. Intento seguir el que s'escriu sobre la seva història. No fa gaire, llegint una excel·lent recerca, encara no publicada, sobre el poder municipal a la Barcelona de finals de segle XIX i principi del XX, vaig trobar clares referències a un fet interessant: de tots els municipis annexionats a Barcelona el 1897, Gràcia era el que havia sabut conservar millor la seva personalitat política i social. I, a més, aquest mateix estudi mostrava, entre d'altres aspectes d'interès, que els regidors que eren elegits a la Gràcia ja incorporada a la gran urbs, el famós Districte VIII, durant les dues primeres dècades del segle XX procedien preferentment de les classes populars, i normalment era gent molt coneguda del barri i mai forasters –petits comerciants, menestrals, fondistes, etc.-, fet que diferenciava Gràcia d'altres districtes de la ciutat.

Em va agradar força saber que l'Arxiu Històric del Districte de Gràcia s'havia instal·lat al carrer Camèlies, més concretament als números 36-38. Recordo perfectament aquesta torreta, que deu ser una de les poques que encara queden.

Des de fa 24 anys, a la Universitat Autònoma dirigeixo el Servei de Documentació Bibliogràfica d'Història Local de Catalunya, entitat que ha elaborat la base de dades bibliogràfica més rica i més completa que existeix sobre la història del nostre país. Fa uns dies vaig consultar què hi teníem registrat sobre excursionisme i sobre Gràcia, i deu n'hi do el que hi ha: sobre excursionisme i associacions excursionistes de Catalunya hi tenim 2.399 referències bibliogràfiques registrades; sobre l'excursionisme a Gràcia 38; sobre el Club Excursionista de Gràcia 24 entrades,

d'elles 6 publicacions d'abans de la Guerra Civil. Però sobre el municipi i el barri de Gràcia hi ha registrades 2.491 referències bibliogràfiques, entre llibres, articles, monografies, opuscles, etc. Només els articles de revista que tenim localitzats s'eleva a 1.872; igualment, tenim 283 registres respecte a les associacions graciencques, 193 sobre urbanisme i carrers de Gràcia. Pel que fa a biografies i llibres de memòries de graciencs o de gent que va viure a Gràcia en tenim 162 referències; sobre les agrupacions corals i musicals tenim 71 registres, i sobre tradicions i festes populars 89. Totes aquestes referències són localitzables per temàtiques, per autors i per èpoques, i estan a l'abast de tothom; només cal consultar la nostra base de dades "on line" que, lògicament, és gratuïta.

Aquesta gran quantitat de referències bibliogràfiques sobre Gràcia és una altra mostra fefaent de la seva gran vitalitat associativa i cívica. És, amb notable diferència, la part de Barcelona que no sols ha sabut conservar millor el seu caràcter distintiu, sinó també adaptar-se als nous temps.

Bé, amics graciencs, prou d'històries de fa mig segle. Vull reiterar les gràcies al Club Excursionista de Gràcia per aquesta distinció, que ha estat per a mi un gran honor, i que, a més, em col·loca al costat d'uns predecessors que admiro notablement, com ara Salvador Espriu, Joan Perucho i Joan Triadú, ja traspassats. I també de dos vells amics, com són Josep Termes i Albert Manent, tots dos Premis d'Honor de les Lletres Catalanes, que es troben en aquests moments refent-se d'intervencions quirúrgiques. Els desitjo una ràpida recuperació.

No voldria, però, acabar, sense manifestar el meu agraïment a Joan B. Culla per la seva amable glossa. No sols és un bon company de professió sinó també un molt bon amic. Com ell mateix us ha explicat, ens coneixem des de fa més de 30 anys i hem col·laborat en tasques de molt variada mena. Però vull dir-vos, també, que per a mi sempre ha estat, i és, un plaer compartir feines amb en Joan, però, sobretot, gaudir de la seva amistat. Moltes gràcies, Joan, i moltíssimes gràcies senyores i senyors.

M. Fernández mostra el seu agraïment al senyor Borja de Riquer per la seva docta dissertació. I afegeix que no és que hàgim tingut únicament una lliçó d'història, sinó uns valuosos records, per a la majoria de nosaltres sobre molts aspectes

de la vila: de l'olor d'una lleteria, dels tramvies, dels cines Comèdia, Principal... en fi ha estat un recorregut entranyable; a més li hem descobert una vessant que desconeixiem, i és que ja apuntava un cert excursionisme tot anant al Parvulari a peu, o sigui que, en el fons, també hi havia ganes de fer caminades. Molt reconeguts, una vegada més, d'haver acceptat aquest nostre modest, però sincer, homenatge.

Ara, Miquel Fernández Azconegui demana a la presidenta dels Cantaires Muntanyencs, del CEG, que faci la presentació de les dues corals i de la part musical corresponent. M. Glòria Vives saluda els assistents i agraeix la presència de les autoritats i, molt especialment, la del glossador i de l'homenatjat en aquest XIIè Concert de Primavera que, com és habitual, es dividirà en tres parts. La primera serà a càrrec dels nostres bons companys, la Coral Núria de la UEC/Gràcia, actualment sota la batuta del mestre Gheorghe Motatu. Entre les cançons programades per cada coral n'hi havia una del mestre Josep Vila i Amorós, director entranyable que fou d'ambdós grups. La Coral Núria havia previst cantar *Cançons de ma terra*, però el mestre Motatu expressa que l'emoció no li permetrà dirigir-la, per la qual cosa s'excusa de fer-ho. A la segona part actuaran els Cantaires Muntanyencs, del CEG, sota la direcció de Víctor Barbé: *Quan la rosada*, de F. Mendelssohn; *Rosa de bardissa*, de H. Werner; *La Ginesta*, de V. Barbé; *La sardana de les flors*, de V. Barbé, i *Som muntanyencs*, del recordat mestre J. Vila. I finalment, els dos conjunts ens oferiran: *El tell*, de F. Schubert, direcció G. Motatu, i *Tot baixant per la drecera*, de F. Glück, direcció V. Barbé.

En finir el Concert torna a prendre la paraula Miquel Fernández per demanar que pugin a l'estrada el conseller municipal d'Esports, Josep Anton Vinyals, el president de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, Jordi Merino, el president del Club Excursionista de Gràcia, Francesc Sanahuja, i la presidenta del Cantaires Muntanyencs, M. Glòria Vives, per tal de fer el lliurament dels records de l'acte. En primer lloc és l'homenatjat, Sr. Borja de Riquer, qui recull els records de l'Ajuntament i del Club Excursionista de Gràcia, a més de la pròpia fotografia que ha presidit tota la sessió. Seguidament, al glossador, Sr. Joan B. Culla, li són oferts el dos records oficials. Mentrestant, s'ofereix un ram de flors a les respectives esposes. A continuació, recullen els records de la festa els directors de les corals participants, G. Motatu i V. Barbé, així com el representant del Districte de Gràcia, el conseller municipal Josep Anton Vinyals, que adreça als assistents unes paraules, que vénen a ser el comiat del seu càrrec: "En un acte com el d'avui i amb tants anys com he treballat en el Districte, no em queda altra cosa a dir que agrair-vos haver-me fet partícip de les vostres festes. Avui—afegeix—sou a casa vostra, com sempre, i l'únic que us puc dir a tots és moltes gràcies, no només per la vostra companyonia sinó per la vostra humanitat, per haver-me permès de treballar amb una entitat com la vostra i amb persones com vosaltres".

Aurora Vila i Guàrdia.

Fotografies de Conxita i Francesc del Rey

Presentació equip femení de raids

Des de la passada primavera amb el suport del club, s'ha posat en marxa un equip femení de raids que representa al Club Excursionista de Gràcia principalment en les proves de raids d'àmbit català tot i que no descarten participar en curses de muntanya, duatlons, triatlons i proves d'orientació.

L'equip està format per cinc o sis noies capitanejades per Maria Ensenyat, les altres integrants de l'equip són Marta Cardona, Anna Guilera, Lis Mateu i Ester Miarons, totes elles són pluriesportistes d'acord amb les exigències dels raids, tant saben escalar, córrer, anar amb BTT, orientació, patins en línia, caiacs, tir amb arc, etc.

Les felicitem per les seves dues primeres participacions als Raids de Pratdip i Mollerussa, durant aquesta tardor tenen previst la participació a més raids, des del club les animen a seguir agafant experiència en aquest tipus de proves i seguirem les seves participacions, molta sort!

Ferran Bofill

DIR

Raid Pratdip

DISCIPLINES I DISTÀNCIES (CATEGORIA OPEN)

TOTAL: 53,5 km aprox.

BTT: 35 km aprox. – 1.000 m desnivell positius

TRESC + ORIENTACIÓ: 14 km aprox. - 500 m desnivell positius

PATINS EN LÍNIA: 1,5 km - 10 m desnivell positius

ORIENTACIÓ URBANA: 3 km aprox.

ESCALADA: 4t - 5è - 6è grau

RÀPEL: 20 m aprox.

Després d'unes setmanetes d'entrenaments diversos, el dissabte XXX vam poder competir en la nostra primera prova com a equip femení del CEG: el Pratdip, un raid que combinava esports més comuns com córrer o la BTT amb algunes diversions com els patins en línia, l'escalada o un ràpel des del castell de Pratdip. Una gran aventura que per a la Lis i l'Anna va iniciar-se la nit abans, quan a les 11 de la nit buscaven desesperades benzineres obertes per l'Hospitalet de l'Infant, una missió impossible que va obligar-les a estendre aïllants i sacs a la benzina al costat de la carretera.

Així que es va donar el tret de sortida, tots els equips es van posar a córrer sense pensar-s'ho i aviat els vam perdre de vista. Ai que farem el ridícul....! per sort, qui riu últim riu millor i així va ser, quan en la segona fita, la Marta va tenir una gran inspiració i la va localitzar abans que diversos equips que feia estona que donaven voltes. Al nostre ritme vam seguir fent tota la prova de tresc, una ruta per l'entorn de Pratdip la mar de xula (amb grimpadetes, bones vistes del mar,... molt recomenable!). La vam acabar amb menys del previst i vam deixar enrere algun altre equip, cosa que ens motivava!!

La prova de BTT ja va ser bastant més dura: bones pujades per pistes de terra solta i, com a cirereta del pastís, un caminet pel mig del bosc on vam arrossegar la bici durant ben bé una hora, mortal!!! Aquest contratemps ens va obligar

a retallar el circuit de BTT per poder arribar a temps a la prova de patinatge (com a mínim que servissin d'alguna cosa els entrenaments a la platja!) i a la d'escalada (sort en tenim del roco del club!!).

Per acabar, ens esperava una cursa d'orientació pel laberíntic casc antic i l'esperat ràpel.

De premis com a tal, no en vam tenir (i és que tots els equips, independentment dels sexes, competíem a la mateixa categoria), però no vam marxar amb les mans buides gràcies al sorteig de material!!

Tot plegat, un gran dia!!

Classificacions:

En posició número 11a i amb un temps de 7 h 16,59 min i una puntuació de 180, va quedar l'equip "CLUB EXC. GRÀCIA" i en 15a posició amb un temps 7 h 06,11 min i una puntuació de 140, va quedar l'equip "CEG-M&M".

Raid Pla

DISCIPLINES I DISTÀNCIES (CATEGORIA ÚNICA)

TOTAL: 44 km aprox.

PROVA SORPRESA: cursa sobre pneumàtics

CURSA A PEU: 4 km aprox.

BTT/ORIENTACIÓ: 40 km aprox.

TIR AMB ARC

ROCÒDROM URBÀ

El raid Pla l'organitza el Grup Excursionista Serralada de Mollerussa. És un raid bastant popular, encarat a la gent del poble i, per tant, vam tenir la sort de ser unes "expertes" en el tema.

La primera sorpresa, la vam tenir al veure que la sortida es feia per equips (cadascun amb un minut de diferència) i havies de passar corrents per una filera de pneumàtics a l'estil humor groc. Molt divertit!! Portàvem 30 minuts de competició i la calor s'intensificava de valent... la cosa pintava dura! Per sort, l'organització ho tenia tot pensat i constantment trobaves avituallaments.

Després va tocar agafar la bici i explorar més la zona i intentar localitzar la famosa serralada que donava lloc al parc des d'on se sortia (potser eren els turonets de 50 m de desnivell?). Havíem de localitzar unes 20 fites i cadascú les feia amb l'ordre que volia (calia buscar la millor estratègia) cosa que sempre ens agrada perquè així no saps qui va guanyant (i sobretot, qui va perdent). A una de les fites vam trobar la prova d'escalada on la Lis i la Marta van demostrar el fortes que estan.

Un cop al punt de control, teníem una prova sorpresa esperant-nos: havíem d'arrossegar-nos per sota d'un entramat de cordes a l'estil pista americana.

Ens quedava només fer el tir amb arc on la Lis va descobrir que podria convertir-se en Robin Hood i és que la va clavar al centre (o dit en llenguatge més professional: va fer mosca!!).

Aquesta vegada l'organització va decidir premiar el primer equip femení així que vam guanyar el nostre primer premi!!

Classificacions:

En primera posició de la categoria femenina va quedar l'equip *CEG-ALES* (Anna Guilera i Lis Mateu) amb un temps de 2 h 57 min i en 8a posició de la classificació general, i en segona posició l'equip *CEG-M&M* (Maria Enseñat i Marta Cardona) amb un temps de 3 h 16 min i en 10a posició de la classificació general.

L'EQUIP DE RAID'S

Del Ripollès al Pallars Sobirà en BTT

+8.050 m –8.350 m 241 km

L'objectiu d'aquesta ruta és fer un itinerari transversal pel prepirineu entre dues comarques que disposen de línia de ferrocarril. Per aquest motiu he escollit Ripoll com a punt d'inici i Cellers o Tremp com a punt d'arribada.

És molt recomanable fer aquesta ruta sense preses, per poder gaudir dels paisatges recorreguts, els escenaris naturals, les mostres emblemàtiques del romànic i visigòtic, l'agricultura i la ramaderia de muntanya, els petits llogarrets, els rius i recursos hídrics, en fi, gaudir d'un conjunt de petites sorpreses que fan que la ruta sempre mantingui un alt nivell d'interès.

Tractant-se d'un territori molt despoblat i feréstec, en termes generals, la recerca d'allotjament no és cosa fàcil, sobretot si busquem compensar l'esforç diari de la ruta. En funció de l'època de l'any trobareu fonts i indrets on menjar o comprar queviures. Però al marge dels pobles grans, assegureu-vos que siguin oberts.

En termes generals tota la ruta és ciclable, amb més o menys pendent segons l'etapa. Només hi ha alguns petits trams on es fa necessari baixar de la bicicleta i empènyer. Trobarem tot tipus de ferm i camins, les carreteres principals només es trepitgen per fer enllaços obligats i són trams molt curts.

Us recomano que en seguir aquesta ruta, feu el vostre propi pla i decidiu si la feu fil per randa o bé modifiqueu alguna part de l'itinerari, ja sigui per qüestions logístiques (horaris, allotjaments, etc.) o per fer-la més còmoda, o no.

La descripció de l'itinerari és orientativa, no és detallada i difícil de seguir sense el *track* per a GPS.

1a etapa 27 km +1440 m -792 m

Des de Ripoll seguirem la pista i el GR cap al Coll de Balasc, des d'on fem un descens de 200 m cap a Sant Esteve de la Riba.

Sant Esteve de la Riba: (petita joia del romànic), baixem fins al riu, que cal creuar i prenem una pista molt dreia i en molt mal estat, al voltant del Mas les Planes la pista ja torna a ser bona, hem recuperat els 200 m.

Cal Cintet: des d'aquí és opcional anar a Sant Jaume de Frontanyà a 1'5 km i -100 m

Després de Cal Cintet sortim a carretera asfaltada i passat el coll de la Batallola, baixem fins a Santa Eugènia de les Solls, deixem la carretera en aquest punt, travessem la finca fins a uns plans que es veuen a sota. D'aquí la pista puja cap al coll de Montclús.

Un cop travessats els plans de Montclús, ja som al Catllaràs, seguim la pista per l'obaga d'Ardericó, enmig d'una fantàstica fageda. Quan la pista gira cap al nord-est, trobem el refugi d'Ardericó.

2a etapa 55 km +1.850 m -2.278 m

Comencem el dia remuntant 400 m de desnivell, descrivint un itinerari en forma d'U, fins al Roc del Catllaràs. D'aquest punt baixem per un considerable pendent fins a les cases del Pla de l'Orri i Sant Romà de la Clusa (romànic i casa de pagès). 1 km després de Sant Romà hem d'agafar la pista que surt a la dreia i que puja fins al coll de la Plana, passant per la finca del Rossinyol de dalt.

Coll de la Plana, 3 km després del coll trobarem Can Cuirols, que és granja productora d'un formatge boníssim, us recomano doncs, aturar-se i tastar-ne una mica. Descens per una pista fins a la Nou del Berguedà, a partir d'aquí, la pista és asfaltada fins al pont del Llobregat a l'alçada de la central tèrmica de Cercs.

Des del pont, farem 1,5 km de carretera, fins que puguem entrar cap a la Rodonella i fer els camins interiors fins a Cercs, i evitar així la carretera principal. Des de Cercs hem de baixar al riu i seguir la carretera vella que ens durà al pont per travessar la nova carretera principal i que ens mena al camí cap a la Casa nova de les Garrigues. Tot aquest tram és un camí asfaltat i amb pendent considerable, el que facilitat la pujada.

De la Casa nova de les Garrigues continuem la pista i deixem de banda la cruïlla que puja a la Figuerassa, per una baixada constant que passa molt a prop del Castell de Blancafort, i baixem fins a la cruïlla de la carretera que va de Berga a Espinalbet i Rasos de Peguera.

De la cruïlla seguim la carretera en pujada cap a Espinalbet. Passat el primer revolt tancat, prenem la pista asfaltada a l'esquerra que indica el càmping, recuperem la carretera, sempre en pujada, fins al coll de la Creu. A partir d'aquest punt ja és tot en descens, i es passa primer per una pista asfaltada per Campllong i l'emblemàtic Pi de les Tres Branques i després per pista de terra i entre boscos fins a Sant Serni i la cruïlla de la Carretera de Berga a Sant Llorenç de Morunys. D'aquest punt, en 3,5 km de baixada per la carretera arribem a la cruïlla de Llinars que prenem a la dreia i en 2 km arribem al càmping Aiguadora.

3a etapa 57 km +1.800 m -1.820 m

Del càmping Aiguadora refem la carretera fins a la cruïlla de

la carretera de Berga a Sant Llorenç, enfront mateix, trobem el GR i indicadors d'una pista de terra que ens porta a Sant Pere de Graudescales i la Valldora. Alguns trams estan en molt mal estat i pedregosos, però una bonica vista aèria dels cingles de Busa i de Sant Pere de Graudescales.

Sant Pere de Graudescales (romànic), arribats a Valldora (algunes cases, Sant Lleir i una casa de colònies) prenem la pista que puja a Busa, asfaltada primer i de terra després, però molt ciclable, tot i els seus 600 m de desnivell en 5,5 km!!

Podem gaudir de les vistes de la serra de Busa i la Valldora. Un cop arribats al coll prenem a l'esquerra la pista asfaltada fins al Coll d'Arques, on agafarem la pista asfaltada que baixa en direcció a Solsona, gaudirem d'un relaxant descens d'uns 15km i 600m de desnivell per la carena de Besora, sempre per pista asfaltada que ens portarà a la cruïlla de la carretera de Berga a Solsona. D'aquí seguirem per la carretera en descens direcció a Solsona fins al Molí del Pont, un cop passat agafem una pista a la dreia que ens porta a Olius.

Des d'Olius seguim el GR per la pista que va a parar a la nova carretera de Solsona a Sant Llorenç de Morunys pel pantà de la Llosa del Cavall. Seguirem la carretera en sentit nord durant 1 km fins a trobar l'indicador del GR a l'esquerra, que pren una pista en direcció oest que ens porta al mas Meix Vell i d'aquí, deixant el GR, fins a la carretera de Solsona a Lladurs.

Seguim la carretera en direcció nord, en una suau pujada durant 2 km, fins arribar al nucli de Lladurs (escola i ajuntament).

Trenquem a l'esquerra en direcció Montpol cap a l'Hostal de la Cirera. A partir d'un punt, la carretera baixa fins a confluïr amb el Pont del Clop, indret ideal per fer un bany a les gorgues.

Des d'aquest punt ens esperen 300m de desnivell fins el nucli de Montpol i la cruïlla de l'Hostal d'Engrill, on arribarem en baixada.

Ferrer&Ojeda
Consultores en Seguros Asociados

4a etapa 49,5 km +1.620 m -1.505 m

De l'Hostal Engrill recuperem la carretera per pujar cap al Coll Pregón i Serra Seca, on trobarem un monument al Tour 2010 i entendrem perquè cansa tant! Descens cap a Cambrils i posterior pujada a Llinars. Un cop arribats a Llinars trobem un desviament a l'esquerra pel mig del poble i que continua en pujada per a una pista fins al Pla de les Guàrdies.

Des del punt més alt ve un descens per una carena pedregosa i molt difícil (400m de distància), a poc a poc el descens per la pista va millorant i ens portarà a l'alçada del pantà, passant per les Ànoves, en aquest punt tenim les boniques vistes de les serres de l'altra riba del Segre.

La pista ressegueix el pantà en rumb sud fins a la cruïlla de la pista que baixa del Salzer, que deixem a l'esquerra, ens queden 200 m de desnivell fins al coll del Portell, que ja en forta baixada ens porta a la carretera d'Oliana i en 1km al mateix poble.

Des del nucli antic d'Oliana travessem el poble cap a ponent per anar a buscar la pista que ens porta al pont de Tragó i al poble del mateix nom, d'aquí, tot i que podem anar per pistes, decidim agafar la carretera fins a Peramola. No deixeu de visitar el poble, té diversos espais interessants sobretot pels safareigs, fonts i petits estancs.

De Peramola prenem la pista que puja a Cortiuda, hi ha indicadors, després de 10 km de pista i 400 m de desnivell arribem al nucli de Cortiuda, ubicat en un altiplà. El refugi està al costat de l'ermita.

5a etapa. 53 km +1.320m -1.940 m

Sortim de Cortiuda en direcció oest i fem el descens per pista cap a Ramoneda i el puig de Rialb, als 12 km arribem al pont que creua el riu Rialb.

D'aquest punt anem a buscar la cruïlla que puja cap a la masia Maçaners, restaurant i allotjament. Just abans de la darrera pujada a Maçaners trobem a l'esquerra un trencall indicat pel GR que hem d'agafar. A partir d'aquí la pista és en constant pendent i amb trams força pedregosos. Passarem per les ruïnes de Sant Esteve del Donzell i pel mas de la Crica. Als 1.100 m d'altitud la pista se suavitza

i ja en bon terreny ens porta fins a la carretera del port de Comiols a 1,5 km del port.

Un cop al port de Comiols agafem la carretera que va cap a l'oest, a Sant Salvador de Toló. Arribem a la cruïlla que ens indica en direcció Bon Repós, aquest tram és una mica complicat i la pujada final és molt poc ciclable. Potser és més convenient seguir per la carretera uns 3,5 km fins a la cruïlla cap a cal Peratxo i seguir la pista que puja fins a trobar la carretera de Vilanova de Meià a Sant Martí de Barcerana. Aquest bucle té menys desnivell, és menys perdedor i és més ciclable. (no està dibuixat al track).

Si seguim el track, cal fer atenció a no perdre la traça, ja que el GR canvia de recorregut respecte el mapa i no està ben senyalitzat, a més hi ha alguna pista en cul-de-sac. Ens trobarem que la ruta ens porta a travessar uns camps i remuntar per una pista, en molt mal estat, 200 m de desnivell amb un pendent sostingut del 15%. Arribats a la carena, esclarida i amb torres elèctriques, cal buscar la pista que baixa en direcció nord-oest i que ens baixa fins al punt

esmentat de la carretera

D'aquest punt, només cal seguir la carretera que passa per l'Hostal Nou i Sant Martí de Barcerana. És un pendent suau primer i revolts després i baixarem tota la vall fins arribar al pantà de Terradets. Només ens quedarà travessar el pont i arribar a l'estació de Cellers per la carretera de Tremp.

Ricard Martínez

Track de la Ruta de Ripoll a Cellers

<http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=2009781>

SENDERISME

ASSEMBLEA FUNDACIONAL DEL GRUP DE SENDERS

Amb el temps preceptiu d'anticipació es va convocar pel passat 17 de maig l'assemblea constitutiva del nou Grup de Senders, el qual gestionarà l'activitat relacionada amb el senderisme dins la nostra entitat.

A un quart de nou del vespre s'inicia la reunió conduïda per Francesc Sanahuja, president de l'entitat i Roger Lloses, coordinador de les activitats senderistes que es feien fins ara. S'hi van reunir 31 assistents i, a més, es reberen 13 adhesions i vots delegats.

Seguint l'ordre del dia de la convocatòria, s'hi van tractar els aspectes que seguidament es resumeixen:

1 – Informació dels passos efectuats per a la creació del Grup.

Roger Lloses feu una exposició històrica de la vinculació de la nostra entitat amb el senderisme. Des de ser-ne els promotors de la seva implantació al nostre país i a l'estat i dirigir-ne els primers organismes de la mà del nostre expresident Joan Cullell, passant per la creació dels cicles de sortides que Manel Arnau va pilotar des de 1993, fins a l'etapa actual sota la coordinació de Roger Lloses des de 2005, que ens ha portat al model actual de gestió que avui fem oficial.

Els passos seguits per a la fundació del Grup han estat:

- 1 Proposta de segregació de la Secció de Muntanya amb la signatura de 62 socis recolzant la iniciativa.
- 2 Acceptació de la proposta en l'assemblea de la Secció de Muntanya de data 14 de desembre de 2010.
- 3 Aprovació de l'inici de funcionament al Consell del club reunit l'11 de gener de 2011.
- 4 Ratificació estatutària de la creació de la nova secció a l'assemblea general del club del 31 de març de 2011.

2 – Materialització de la nova secció.

Es traslladarà a la secretaria i tresoreria del club la llista dels 62 socis proponents per a què es creï el nou literal en les bases de dades, rebuts de quotes, apartats al butlletí, al web, etc. I també que s'hi puguin afiliar tots els socis actuals i nous que ho desitgin. I que el nostre logo acompanyi on correspongui, els de les altres seccions.

3 – Nomenament dels càrrecs gestors.

Roger Lloses en nom del petit grup gestor fins ara, proposa que en reconeixement a la trajectòria senderista i experiència acumulada que ens ha portat on som, sigui Manel Arnau el nou president de la secció. Ell, que desconeixia la iniciativa, accepta l'aclamació dels seus companys i companyes fent una vegada més gala de la seva generositat.

Conseqüents amb la predisposició demostrada per tothom se succeïren la resta de nomenaments. Com a vicepresidents, Edu Aguirre i Joan Anton Molinos; Roger Lloses, com a tresorer i coordinador de sortides; com a vocals, Ramon Izquierdo, Jordi Heredia, Maite Martínez i

Manel Sánchez; i com a secretaria, que ja hi actuà en l'assemblea, Ida Conesa.

4 – Temes diversos.

La nostra secció no tindrà la quota de 0,60• trimestrals que té establert el club com a font de finançament de les seccions ja que l'activitat té excedents econòmics. Als rebuts apareixerà import zero.

Es recomanarà als socis que també fan alguna altra activitat de muntanya no es donin de baixa d'aquella secció, i més, atès que no els representarà cap increment de quota ja que el Grup no en cobra.

Al tractar sobre les possibles aplicacions del saldo en caixa que ronda els sis mil euros, se susciten moltes propostes, les quals es decideix que la Junta directiva del Grup en les seves pròximes reunions n'esculli les més apropiades.

Un altre tema amb moltes intervencions va ser el de com regular la demanda creixent de participació a les sortides, especialment de no socis. La limitació a un autocar i la seva mida t, augmentar els preus de les sortides, exigir associar-se, etc., generen arguments en pro i contra que serviran la Junta per fer unes proves i prendre una determinació.

S'acorda participar en el tríptic dels cicles de sortides i audiovisuals juntament amb les seccions de muntanya i esquí per tal d'economitzar el cost i racionalitzar l'efecte divulgador.

I finalment, es comenta el projecte de calendari pel curs vinent i es recorda que si algú vol tenir cura d'un tram de sender se li facilitarà la relació dels disponibles per a què pugui triar-ne un i l'assessorarà a com dur a terme aquesta important tasca que tenim delegada pel club i per la FEEC.

Intentant respectar l'horari proposat, a les vint-i-dues hores es dona per tractat el temari i preses les decisions amb satisfacció de tots els assistents de com s'inicia una nova etapa, i Francesc Sanahuja tanca l'assemblea dient que ha estat un veritable honor que el grup de senders sigui una secció, cosa que demostra l'evolució positiva i el creixement d'aquesta activitat al club. Agraïx de tot cor la tasca de tothom al grup, i en especial a Manel Arnau com a iniciador dels senders, i a Roger Lloses com a continuador i que ens ha portat a aquesta nova etapa, que segueix amb el mateix esperit obert dels inicis i nodrint de nous socis i propostes d'activitat el nostre club.

Roger Lloses

1ª MOSTRA FOTOGRÀFICA

El Grup de Senders ha organitzat una Mostra fotogràfica de temàtica excursionista, amb propòsit de continuïtat, i per tal de donar sortida a les nombroses imatges que els nostres socis capten durant les seves excursions. En principi estan previstes dues mostres anuals que s'exposaran a la nostra sala d'actes. Malgrat no tenir com a objectiu principal la competició, és concediran unes mencions per estimular la creativitat i qualitat tècnica.

La 1a Mostra va ser convocada el mes de febrer d'enguany sota el tema: *Els companys de motxilla*, per tal que reflectís la persona durant la seva activitat excursionista. Les obres, amb unes mides de 20x30, apaïssades o verticals, havien d'anar fixades sobre cartolina o cartó ploma blanca o negra, i cada participant podia presentar un màxim de tres obres.

El límit de lliurament d'originals va ser el 31 de març i la inauguració de l'exposició i lliurament de mencions va tenir lloc el 28 d'abril. En aquesta 1a Mostra s'hi van presentar catorze autors amb un total de trenta-set obres.

El Jurat compost per Toni Vives i Manel Arnau, va escollir les tres obres que van merèixer la menció atesos uns ítem de qualitat, creativitat i adaptació al tema. Així mateix, durant la presentació de la Mostra, el públic assistent va votar l'obra de la seva preferència.

Una vegada fet l'escrutini de les votacions dels assistents, el jurat va donar a conèixer els criteris emprats en les valoracions i quines van ser les obres escollides, les quals van recaure a les obres: *Fem la mandarina?*, de Jordi Heredia, com a Menció 1a; *A vista d'ocell*, de Jaume Silvente, com a Menció 2a; i *Gaudint del paisatge*, de Manel Sánchez, com a Menció 3a. Pel que fa a la Menció del Públic, va recaure a l'obra *Pas a Pas*, de Núria Ferrer. Seguidament, el president del club, Francesc Sanahuja i el de la secció, Manel Arnau, van fer el lliurament dels títols acreditatius de les mencions als quatre autors guardonats i als qui també se'ls va obsequiar amb una targeta regal per a compres en un reconegut establiment de la ciutat. A la resta de participants se'ls lliurà també un títol de reconeixement i un petit obsequi. Per acabar, Francesc Sanahuja va dirigir unes paraules d'encoratjament a seguir amb les mostres i amb la nombrosa participació d'obres que van omplir els plafons de la sala d'actes. Es va cloure l'acte

amb un petit refrigeri que donà peu a les imprescindibles converses sobre les activitats del grup.

Roger Lloses

(Fotografies a la portada)

Títol de l'obra	Autor	Menció
Els camins de l'aigua	Núria Ferrer	
Pas a pas	Núria Ferrer	Menc.Públic
Obstacles del camí	Olga Ribas	
Companyes de camí	Olga Ribas	
Fent camí	Olga Ribas	
Camí de l'ermita	Roger Lloses	
Sobre fullaraca	Xavier Serra	
De safari per Puigreig	Xavier Serra	
GR-171	Ramon Izquierdo	
GR-179 Sender del Maquis	Ramon Izquierdo	
Vall del riu Glorieta	Ramon Ripoll	
A ran de mar	Ramon Ripoll	
Cap el desconegut	Ramon Ripoll	
A vista d'ocell	Jaume Silvente	2a Menció
Neteja de peus	Jaume Silvente	
Reflexos	Jaume Silvente	
Vora mar	Isabel Jové	
Entre ombres	Isabel Jové	
Refrescant-nos	Isabel Jové	
Miratge	Josep M ^a Lloses	
Llum	Josep M. Lloses	
Anem bé	Josep M. Lloses	
Primavera	Miquel Fabró	
Pole pole	Miquel Fabró	
Cara i creu	Miquel Fabró	
El corredor	Enric Guillera	
Al Mont Perdut	Enric Guillera	
Els Astazus	Enric Guillera	
Fem la mandarina?	Jordi Heredia	1a Menció
El nostre company	Jordi Heredia	
Gaudi a les Bardenas	Jordi Heredia	
Gaudint del paisatge	Manel Sánchez	3ª Menció
Fent Camí	Manel Sánchez	
Companyes de camí	Manel Sánchez	
Just abans de l'últim atac	Robert Riu	
Captació	Robert Riu	
El que hem fet	Robert Riu	

Capio Hospital
General de Catalunya

FINAL DE CURS DE SENDERS

Si bé encara s'havia de celebrar la darrera activitat del curs 2010-2011, la qual seria el cap de setmana immediat a les Gorges de Carançà, el dimarts 28 de juny tingué lloc l'habitual sopar de final de curs del Grup de Senders.

Seguint el costum d'anar variant d'ubicació, aquesta vegada fou al restaurant del Centre Comarcal Lleidatà, situat a la ronda Universitat tocant a la plaça.

S'hi van inscriure i assistir seixanta-quatre participants, els quals havien fet l'ingrés i la tria entre les dues opcions de menú a través del nostre procediment acostumat.

Com sempre va ser una activitat molt apreciada per l'oportunitat de fer tertúlia de sobretaula sobre les anècdotes del curs que s'acabava i dels projectes per a les immediates vacances. A les acaballes del sopar i, després de visionar fotografies de les recents sortides, s'informà a tothom del programa que s'està preparant pel curs vinent, de les variacions que hi ha previstes per millorar el funcionament de les nostres activitats i, en fi, de les gestions que sobre aquests aspectes està fent la recentment nomenada junta directiva de la secció. Finalitzà la trobada el nostre pioner i ara primer president, Manel Arnau, que dirigí unes paraules recordant quin va ser el gresol de l'activitat senderista al nostre club, i encoratjant a seguir la tasca creixent que entre tots estem duent a terme

Roger Lloses

octubre-desembre 2011

ASSEMBLEA RECONSTITUENT

Benvolguts socs i sòcies,

Se us convoca a l'Assemblea reconstituent i a la 1a Assemblea General de la Secció d'Esquí que tindrà lloc a la sala d'actes de l'estatge social del Club Excursionista de Gràcia el proper

dimarts 25 d'octubre a les 20,30 hores, amb la següent agenda:

1. Constitució de l'Assemblea Constituent Secció Esquí
2. Presentació de candidatures
3. Votació
4. Constitució de la Secció i nomenaments.
5. 1a Assemblea General Secció Esquí
 - Presentació
 - Resum d'activitats realitzades
 - Programa
 - Pressupost
 - Precs i preguntes

És preceptiu que per tenir veu i vot a l'Assemblea s'ha de ser soci del Club Excursionista de Gràcia i estar al corrent del pagament de quotes.

Us hi esperem. Bones traces!

Jaume Jubert
(vocal de la Secció en funcions)

GEDE

SORTIDA VETERANES DEL GEDE. TOT DESCOBRINT MONTSERRAT

El passat diumenge 19 de juny un grup de dones entusiastes, motivades, enèrgiques i rialleres vam arribar de mil maneres diferents a l'aparcament de Can Massana. Tots els camins porten a Can Massana, però cal trobar el més curt. Nosaltres en vam trobar uns quants, però!

Aquest grup el formàvem la Montse, la Rosa, la Nuri, la Marisa, la Montse Pujol, la Marina, la Irene i l'Ester,

disposades a passar una jornada de passeig i encantament enmig de la bonica Montserrat.

Vam enfilar des de Can Massana per la ruta de la Cadireta i la Foradada cap al coll de Porc, tot i que el cartellet deia Coll de Port. Però la saviesa popular corrobora que és el nom del Porc. O sigui, que així ho deixem. La nostra guia naturalista i paisatgística, la Nuri, per la seva destresa a reconèixer plantes, parets i rutes d'escalada mítiques, ens va amanir l'excursió amb dades ben interessants: reconèixer el galzeran, el boix grèvol, les escalades a la Cadireta i recordant aventures personals... totes les informacions van ser molt ben rebudes per tot el grup i ajudaven a recuperar l'alè! Semblàvem la Companyia de l'Anell, amb Gandalf al capdavant guiant les nostres passes i en això la Nuri és una crack. La Rosa també en sap un munt de parets i de fonts!

Primera parada a Coll de Porc i foto obligada, amb prunes i nectarines per acompanyar el descans i recompondre el cos, que la solana del dia era considerable.

Passejant per l'interior de boscos preciosos, poblats segurament de menairons invisibles, seguïem avançant amb l'objectiu d'arribar a la Bauma de les Pruneres, un bivac molt ben trobat, sota una bauma enorme i amb un front de pedres molt ben construït, amb una lona blava per esmorteir el descans. Semblava una peixera i allí ens vam fer una altra foto ben curiosa. El nom de la bauma pot provenir del fet que temps enrere l'escalador més assidu d'aquesta bauma portava sempre prunes per compartir... Tampoc està molt clara aquesta explicació, però el que si vam trobar en aquell indret era un grupet d'homes que segurament feien la mateixa ruta que nosaltres. però a l'inrevés: en veure tanta dona formosa i riallera van passar rapidet, rapidet... Ai, quin riure!

Les parets no van trigar a anar apareixent, a mesura que sortíem del bosc i vam poder contemplar el Príncep, el Lloro, el Dit, la Monja, el Frare... Vam passar per la Font de l'Eslavissada abans d'encarar l'arribada al refugi davant la Màquina del Tren i des d'allà, només ens faltava arribar al coll de les Portelles i fer un altre descanset. A partir d'allà calia anar amb compte per baixar el pas sense prendre mal, o sigui que plegant els pals i amb tranquil·litat i bon humor van seguir tralarà... ens esperaven per dinar a les 15 h i no ens podíem encantar gaire. L'arribada a l'aparcament era el colofó a una excursió rodona, i al bar de l'Anna hi faltava gent!

Tot plegat, una excursió molt amena i un dinar ben merescut i compartit amb alegria! Les trobades de Veterans i Veteranes del GEDE seguiran sent l'excusa perfecte per compartir i gaudir del que la nostra muntanya preferida ens ofereix!

Fins a la propera, noies!

Ester Miarons

TROBADA DE VETERANS DEL GEDE

El passat dia 19 de juny a les 9 del matí al bar ANNA del Bruc, va tenir lloc la trobada anual de veterans del GEDE amb una nombrosa assistència de participants.

Després de l'esmorzar corresponent, una part dels assistents anaren a escalar diferents vies de la zona de la Codolosa i altres a la zona d'Agulles. Les altres participants feren una ruta a peu per la zona d'Agulles, amb l'aportació didàctica

de Núria Coma gran coneixedora del macís.

Un cop retornats de l'activitat, apaivagarem la set al bar i continuarem amb un dinar on la gresca i el bon ambient van acompanyar-nos tota la sobretaula.

Després dels cafès i els "carajillos de magno" amb la copa de cava a la mà, entonarem l'himne del GEDE i convocant-nos per la "TROMPA DEL GEDE" del proper mes de novembre.

Martí Santamaría

CURS D'INICIACIÓ A L'ESCALADA ESPORTIVA DEL GEDE.

EXPERIÈNCIES D'UNS CURSETISTES.

El passat mes de maig va tenir lloc el curs d'iniciació a l'escalada esportiva del GEDE. Aquest curs conforma la primera part del que fins ara havia estat el curs d'iniciació a l'escalada en roca el qual s'ha dividit en dos temps, un primer curs d'iniciació (centrat en l'escalada esportiva); i un segon nivell centrat en l'escalada clàssica o vial llarg el qual es durà a terme passat l'estiu. Aquesta nova estructura del curs ve motivada per tal que els cursetistes descobreixin el món de l'escalada d'una manera més pausada i menys compromesa. Com a cursetista d'aquest curs aquesta nova estructuració ens va semblar que ens permetia aprofitar millor la nostra iniciació. El curset ens ha permès descobrir realment en què consisteix l'escalada i no patir una sobrecàrrega a l'hora de recordar maniobres i tècniques de seguretat, d'aquesta manera hem pogut gaudir més de l'essència esportiva d'escalar.

El curs va estar dirigit per tres monitors fixos, Octavi Roig, Eduard Dòria, i Xavi Fàbregas. Altres membres del GEDE ens van acompanyar a les diferents sortides, de manera que vam acabar coneixent un bon grapat de gent del GEDE.

El curset es va organitzar en una primera sessió teòrica on se'ns va presentar el curs, el material d'escalada necessari i les sortides previstes.

A més a més ens van donar els apunts i ja d'entrada ens van premiar amb un parell d'obsequis, un maillon ràpid per abandonar-lo el dia que ens passem de valents i un cordino multiús. En aquesta primera sessió, ens van explicar els nusos que cal conèixer i aspectes tècnics de tot el material, així com la importància d'alguns dels detalls que presenta cada aparell, com per exemple, la raó per la qual la tanca dels mosquetons de les cintes exprés ha de ser lleugera (demaneu-li la demostració a l'Edu).

Abans però de començar a tocar roca, vam començar per tocar resina, la resina del rocòdrom agafant així una mica de confiança a l'alçada, practicant les maniobres a la reunió, les tècniques d'assegurança a un primer i a un segon amb diferents aparells, etc. Va ser l'ocasió d'adonar-nos que l'escalada cansa, es dura i que cal "patir com una rata" (sobretot quan no en saps). Al final del dia tots teníem els braços garratibats com un 'robocop' i ganes que fos dissabte.

La sortida del dissabte del primer cap de setmana va ser a Montserrat, concretament a la zona dels Graus, a Collbató. Començant per vies de IV i V, ens vam anar motivant i

adquirint confiança fins a intentar vies de V+ i alguna 6a. També vam practicar caigudes controlades per saber que cal fer en aquest cas, tant pel qui puja com pel qui assegura. Va ser aquí on ens vam tornar a sentir el que és patir com una rata. El diumenge vam sortir més a prop de Barcelona, en una zona entre Pallejà i Sant Andreu de la Barca. Aquesta vegada vam escalar en calcari, una roca molt diferent del conglomerat montserratí. Mentre que a Montserrat calia "escalar fi", pensar en les cames i utilitzar les poques preses de dits que hi ha i esperant trobar una "gran patata" o un "bon cazo"; en el calcari vam practicar tècniques de diedre, de xemeneia, oposicions, bavaresa, cantells grans i regletes minúscules. En aquesta zona el grau "ja pica una mica més" (gran expressió d'escalada) fet que va alimentar les nostres ànsies de millora i entrenament.

Les següents sessions de rocòdrom van quedar passades per aigua. Però vam aprofitar aquells dies de pluja per fer una interessant sessió de vídeo on vam descobrir alguns dels 'flipats i freaks' màxims de l'escalada. Des d'un francès, Patrick Edlinger, que ja feia *psicobloc* i solo integral als anys 80 i que buscava l'estètica en els moviments, a una colla de motivats en fer *firts ascents* als EUA. Els dies de pluja van motivar l'ocasió de provar tècniques de sostre i desploms ja que era l'únic lloc del rocòdrom on no ens mullàvem (nosaltres també som uns 'freaks').

La traca final del curs va ser a Margalef, a la serra del Montsant. Una de les meques de l'escalada esportiva a Catalunya, en un entorn conglomeràtic privilegiat. Aquí el grau mitjà sí que pica, sí, amb diverses zones on el grau no baixa de 7 i 8. Però també hi ha zones per iniciats a l'escalada amb vies de IV i V. Ara bé, no ens vam poder estar d'acariciar alguna via "impossible" com la mítica Demència senil (9a+) encadenada per primera vegada per Chis Sharma el febrer de 2009 i repetida per Iker Pou el gener de 2010 (vegeu el vídeo a YouTube). Val a dir que no vam passar de la primera presa, comprovant així la cotació de la via.

Aquesta sortida va donar molt de si, la pluja que ens va acompanyar el primer dia va propiciar que el GEDE fes un tast a l'espeleologia a la cova de la Taverna on no ens vam mullar el cap però sí els peus. La nit la vam passar en una de les magnífiques baumes i el vespre va ser l'ocasió per comentar errors i encerts de cadascú, fins i tot jugant amb els mòbils i les constel·lacions a un monitor li va caure un sobrenom que ja ningú recorda.

El diumenge el sol va treure una mica el cap de manera que vam anar tots a sac, obrint (o intentant-ho) tot el que ens posaven davant, des d'un IV a un 6a. Obviament, tots els cursetistes vam acabar caient alguna vegada anant de primer (això també forma part de l'aprenentatge). Fins i tot

va haver-hi algú que va encadenar de primera un 6a en flaix. En aquesta jornada les noies (Poli, Isai Manue) van marcar un nivell molt alt, és per això que els nois (Pablo i Eloi) s'han posat com uns malalts a entrenar-se.

Tot i el patir com una rata, algun pas que no surt i que porta a la **d e s e s p e r a c i ó** personal, i els dits repelats, ningú es va arronsar i tots els cursetistes vam donar el 100% de si mateix, i vam notar una evolució respecte dels primers dies al *roco*. En definitiva, un curset molt profitós on hem après moltíssim dels monitors i hem conegut una disciplina interessantíssima des del punt de vista esportiu, tècnic, social i perquè no, geològic.

Eloi i Manue

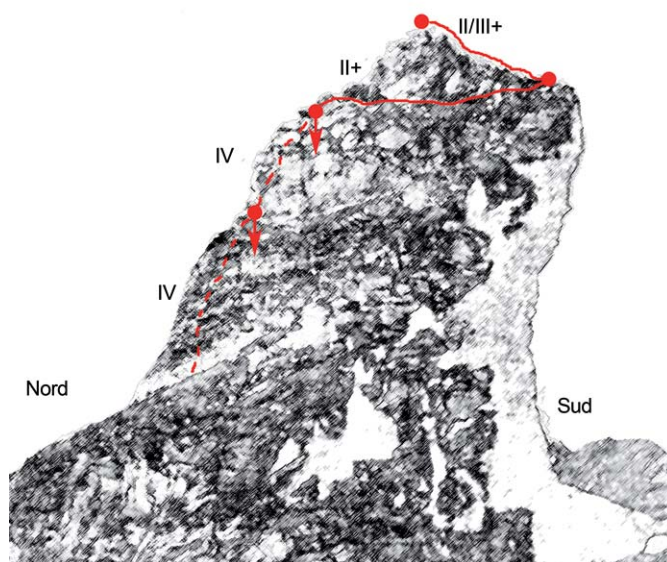

2 primeres alpines, o no?

Passo aquestes ressenyes d'activitat no pel seu interès alpinístic si no per l'anècdota que significa l'apertura de dues vies GEDE als Alps encara que sigui per "xiripa"!!

1) GEDE de la Dent de Sant Bernat (145 m, IV)

El juliol del 2010, esperant una estabilització del temps al Valais, vàrem decidir de fer una volta amb la furgoneta fins el Coll de Sant Bernat. Allí ens va sorprendre la vistosa agulla que hi ha a la banda italiana, al costat de la carretera i molt propera a la frontera. L'endemà vam decidir intentar la seva ascensió.

Via GEDE (IV, 145 m)

Dent de Sant Bernat (aproximadament 2.400 m/snm), Coll de Sant Bernat (Itàlia)

Concep Miró i Koki Gassiot (17/07/2010)

Aprox: L'agulla es ben visible, des de la banda italiana, des dels 2 últims kilòmetres de la carretera que porta al Coll St. Bernat. Hi ha un aparcament uns 500 m per sota de l'agulla. L'aproximació, per tartera de grans blocs per sota la cara oest i fins a la base de la cara nord, és evident.

La Dent de Sant Bernat des de la carretera

Material: Alguns tascons i friends. Doble corda.

Descens: per la mateix via amb 2 ràpels de 40 m

El 17 de juliol doncs, vam buscar la ruta més fàcil d'ascensió (la cara N). Primer, dos llargs de 40 m de IV, fins a un collet, i després vam fer una travessa sobre la paret oest (40 m de II) per zona de tarteram fins a un segon collet. Des d'allí vam pujar per la cresteta sud fins al cim (24 m, II/III+). Ens va sorprendre no trobar cap rastre d'ascensió a l'itinerari, ni tampoc al cim on vam fer una petita fita.

El descens el vàrem fer pel mateix lloc amb dos ràpels a la cara nord.

Consultant una guia d'escalada de la zona no vam trobar cap referència d'ascensió a aquesta petita agulla que vam batejar com a la Dent de Sant Bernat. Una GEDE, la "via normal", al cor dels Alps!

2) Indirecta GEDE al 3r Piz Cucena (280 m/IV+)

Dolomites, Val Gardena, 27 de juliol del 2011. La predicció meteorològica no convida a grans ascensions i decidim, seguint una guia de Marco Bernardi, intentar-ho

Via Indirecta GEDE (IV+, 280 m)

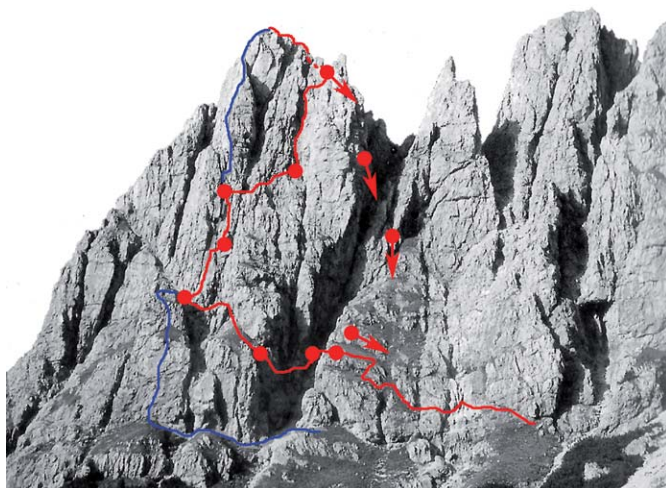
3r Piz Cucena (2368m/snm), Gruppo Cir (Dolomites - Passo Gardena)

Concep Miró i Koki Gassiot (25/07/2011)

Aprox: Des de Selva Gardena amb telecabina a l'estació superior de Dantercepies, o a peu des del Passo Gardena (30 min, aconsellable). Cal baixar seguint la pista d'esquí fins a una corba (evident) i per corriol d'isards fins a la base. L'atac de l'esperó sud per la vira horitzontal inferior, per la indirecta seguir la vira superior, amb traces, que coincideix amb el descens.

Material: Tascons, friends i 4 pitons. Una corda de 50 m.

Descens: A l'est per la profunda canal que separa el pic amb l'agulla veïna. 3 o 4 ràpels de 25 m.

L'esperó sud del 3r Piz Cucena. Sortim del Passo Gardena (per estalviar telefèric) i en 30 min ens situem a l'estació superior. En no pujar amb el telefèric des de Selva Gardena no hem pogut tenir cap visió frontal de l'esperó i això ens porta a confusió...

... i confonem la vira horitzontal d'aproximació i en comptes d'agafar la inferior agafem la superior; a partir d'aquí res no s'assembla a la ressenya i acabem pujant per on podem per un traçat sinuós, descompost i desaconsellable!

Fem tres llargs entre el tercer i el quart grau fins a un pilar, que escalem en dos llargs fins a un sostre. Allí, pensem que som a la R2 de la via quan en realitat som a la R4 i, seguint la ressenya, anem a la dreta en comptes de tirar amunt! Un llarg terriblement descompost i exposat ens porta a un primer diedre desplomat (IV) i després d'una canaleta a un segon diedre molt difícil que passem per la placa de la dreta, més assequible (IV+). D'aquí al cim una passejada de II°.

El primer ràpel de descens el trobem sense problema: un immens merlet.

Arribats al segon ràpel verifico el pitons i un, l'arrenco amb la mà! Decidim d o n c s reinstal·lar-ho tot i seguim rapelant, ara en comptes d'anar a l'esquerra anem a la dreta i acabem en un cul de sac! Tornem a pujar el ràpel i trobem, finalment, la t e r c e r a instal·lació que ens deixa enmig d'un prat mullat i relliscós on decidim fer un quart i últim ràpel des d'un pont de roca, SALVATS!!

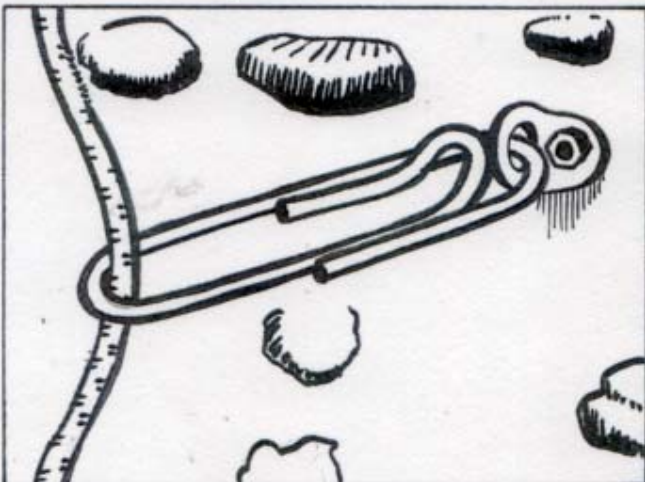
1er llarg de la "Indirecta GEDE"

Indirecta GEDE: per no repetir! Una via que cal evitar però que engeixa el currículum GEDE amb una nova via a Dolomites!!

Jordi Gassiot i Pintori

SOMNIS ESTRANYS, EL CLIP

SERGI DIEZ 2011

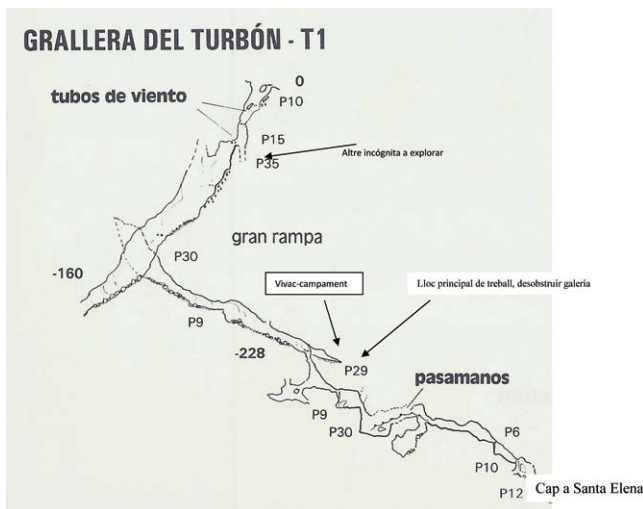

GIE

INICI DE LA CAMPANYA D'EXPLORACIÓ AL MASSÍS D'ARANYONERA. UN RETORN

Fa un temps, cap al mes de maig que l'Espeleoclub de Gràcia de Barcelona es va adreçar a nosaltres per a proposar-nos de participar de nou a la campanya d'exploració al massís d'Aranyonera, a Osca, prop del Parc Nacional d'Ordesa i Mont Perdut. Aquesta col·laboració no és nova ja que en l'exploració d'aquest massís el GIE hi ha participat i hi ha dedicat molts esforços durant anys, tant en solitari com conjuntament amb l'Espeleoclub. La idea que ens van proposar era de treballar plegats aquest estiu concretament al T1, una de les entrades al sistema i que dona inici a la coneguda travessa integral T1-Sta Elena. A part de treballar algunes incògnites, l'objectiu principal és una galeria que es troba quasi a la meitat de la travessa, davallats un 160 metres i que queda en un punt tapada per sediments. La continuació es fa per un pou lateral, però sembla que aquesta galeria pot continuar si es fan grans treballs de desobstrucció. Aquest era doncs, l'objectiu de treball motiu pel qual es va voler muntar un campament-vivac permanent de treball al costat d'aquest punt que permetés passar-hi la nit o les nits confortablement.

Ens vam decidir a col·laborar i tornar a l'època d'exploració del T1 i Aranyonera i ho vam coordinar tot amb l'altre club per tal de muntar el dispositiu. Per aquest motiu, es va aprofitar el pont de la segona pasqua per a fer la primera entrada, transportar tot el material i muntar el campament.

INICI DE LA CAMPANYA

Aquest pont va ser concretament el 11, 12 i 13 de juny en què es va organitzar l'inici de campanya entre els dos clubs, amb un total de 10 persones, 3 d'elles érem membres del GIE.

Feines a fer: transport de tot el material fins a la boca i baixar-lo, instal·lació en fix de la cavitat per poder accedir-hi sempre, i muntatge d'un campament permanent a un lloc

adient. Per a tot això estava previst que es faria una permanència dels tres dies dins la cavitat.

DISSABTE 11

Per al transport de material es va comptar amb el suport aeri d'un helicòpter que es va llogar per poder pujar-ho tot fins dalt (dues tendes de campanya, aigua, cordes, xapes, estris de treball per a desobstrucció, estris de cuina, etc. i material personal de cadascú). A l'helicòpter se li va dir que aterrés a la campa de Bujaruelo ja que és el punt d'inici de la dura pujada fins a la boca del T1 o Grallera del Turbón. Un membre de l'espeleoclub, Jaume Ferreres va pujar amb temps fins a la boca i era qui havia de donar senyals a l'helicòpter, perquè deixés els sacs de material en el lloc adient. La resta de persones pujàrem a peu fins a la boca carregant tot el material. L'helicòpter va ser puntual tot i que després de parlar amb el pilot de tornada, no teníem clar si havia deixat les dues saques en el lloc indicat o en un altre indret. Fins que no vam ser dalt no vam tenir clar que les havia deixat a la boca del T1 i no en un altre forat. La pujada

L'helicòpter a punt d'aterrar

L'helicòpter per a transportar el material

fins dalt és dura, pujada i pujada constant durant una hora i mitja, de les més dures que hi ha.

Es van fer dos grups. Els que van instal·lar van ser membres de l'espeleoclub. Ens vam equipar tots i vam entrar per torn ja que les esperes a dins són dures: als dos primers pous coneguts com els pous del vent, hi bufa un corrent d'aire molt gelat que et fa baixar la temperatura. Iniciem la davallada instal·lant una corda fixa. Tota la primera part

Dura pujada al T1

encara estava coberta de neu, de fet, les cordes antigues que hi havia estaven tensades completament enterrades al tap de neu que hi havia a la base del segon pou.

Després, a la gran rampa del T1 encara es trobava força neu i fins i tot fragments de glaç. Antigament hi havia sempre molta neu aquí, ara ja no n'hi ha tanta i a ple estiu, ja no en queda gens.

Vam anar davallant els pous i rampes i vam arribar finalment

a la Bifurcació: lloc prou conegut on es bifurca la galeria: a mà dreta se'n va cap a la part superior del sistema i a l'esquerra, continua cap a la cova de Santa Elena i el nostre objectiu de treball, el final de la gran galeria que comença aquí en aquest punt. Si seguim per l'altra galeria, al cap de poc arribem a un indret conegut com la Fonteta. És el lloc on s'agafa aigua per al campament. Seguim doncs davallant, passem el pou de 9 metres amb passamà que hi ha a mitja galeria i després de davallar encara més metres per un pendent fort, deixem a l'esquerra el pou de 29 metres que continua cap a la travessa a Sta. Elena i arribem al lloc previst pel campament a -230 metres de profunditat.

Preparats a la boca del T1 per a entrar

Aquí es va muntar un campament, picant i allisant el terreny on es van poder muntar dues tendes. També es va construir com un banc a la sorra per a seure i deixar estris de cuina, fogonet, caçola, etc. Mentre uns treballaven muntant campament i començant a mirar les possibilitats de treballar, dos membres del GIE van anar a explorar el lloc on s'ha de recollir aigua, conegut com la "Fonteta", on hi ha un altre vivac-campament antic. S'ha de tornar a pujar el pou de 9 m i remuntar per agafar el ramal que va cap a l'S1 per unes rampes de pedres. Allà vam recollir bidons plens d'aigua i en vam preparar per omplir. Vam explorar un tros més galeria amunt, i on es nota l'estat en què es troben les instal·lacions: passamans sols fixats amb pitons rovellats i mosquetons antics de ferro rovellats... material d'exploracions ja antigues, feia una mica de cosa penjar-s'hi però tot i així van aguantar...

la galeria va mantenint les seves dimensions i el sistema no decau: vas trobant pous verticals, un de 120 metres, un altre de 100, un de 25...

Finalment, vam decidir tornar al campament amb dos bidons d'aigua plens. Em vam deixar de preparats perquè anessin agafant l'aigua de degotalls.

Aquell mateix dissabte ja vam començar a treballar

en la desobstrucció de la galeria. I dos membres de l'Espeleoclub van equipar un pou prop del campament que no s'havia baixat mai, i una d'elles, una noia russa el va davallar, enllaçant amb el pou de la travessa de 29 metres que continua cap a Sta. Elena. Una nova descoberta feta en aquesta exploració. Aquella nit ja vam sopar i ens vam ficar al sac. Com que no hi havia espai a les tendes per dormir, jo vaig anar galeria amunt buscant un lloc pla però no el vaig trobar completament i vaig fer un vivac. Em vaig aixecar l'endemà un metre més avall.

DIUMENGE 12

El diumenge i després de passar la primera nit, només en vam quedar quatre (3 del GIE i un de l'Espeleoclub) ja que dos murcians havien de marxar, i la resta volien sortir a l'exterior, agafar més material i fer la travessa sencera T1-Sta Elena.

Els qui ens vam quedar, vam estar treballant en la desobstrucció de la galeria, feina dura i en condicions incòmodes. Cada cop el terreny és més dur i hi ha poc espai per a treballar. És una galeria que hi has d'anar de quatre potes, i treballar en condicions ajupides, un picant, l'altre omplint bidó i dos més estirant des de fora del forat.

Després de dinar, per la tarda, vam anar a explorar un pou que sols s'havia baixat parcialment un cop, i s'havia de mirar al final en les dues direccions. També hi havia el dubte de

Els membres del GIE a punt per a entrar

A la famosa Bifurcació

Passamà d'accés al pou de 9 metres

si finalment podia continuar i enllaçar amb el de la travessa a Sta. Elena.

Per error logístic, l'altre equip es van endur l'espitador o sigui que el vam davallar equipant la capçalera amb naturals i bagues. De corda no en teníem i vam fer servir la vella del bidó que fèiem servir per a estirar-lo i buidar-lo. Jo vaig davallar el pou i un cop a baix, hi havia dues direccions: es va explorar una rampa ascendent que porta a un gran fus, i a l'altra banda, d'una esquerra sortia corrent d'aire. Per terreny verge, em vaig ficar per l'esquerda que es va convertir en un meandre descendent, on després de passar per damunt d'un d'esfondrament, s'anava a parar a un pou gran: des dalt amb la potent llum de l'Scurion de la Leo es va poder

Agafant aigua a la fonteta

El vivac campament

abrigat. És fa dura perquè és un continu de suar i passar fred. Així doncs, un cop ja farts de picar, vam anar a sopar i després a dormir aviat la segona nit sota terra. Aquest cop vam estar més còmodes i vam dormir tres en una tenda i Jaume Ferreres va fer bivac.

DILLUNS 13

El dilluns 13 tocava marxar, és a dir, recollir el nostre material i pujar els 230 metres fins a la sortida. Vam deixar moltes coses, màrfegues per dormir, estris de cuina, gas,

Muntant el vivac-campament a -230 m

comprovar que era el pou de 29 m de la travessa que teníem al costat del campament; o sigui que vam trobar una nova continuació i enllaç d'aquest pou secundari a la travessa T1-Sta Elena. Una altra incògnita descoberta. Nou èxit de l'exploració i una "nova" descoberta del GIE tot i petita.

Tot seguit ja fora del pou i una mica més amunt per la galeria, vam fer una mena d'escalada franqueig per a veure si es podria arribar al fus que havíem vist des de baix. Un cop dalt, no es va poder veure molt si tirava, el terreny és molt inestable, amb uns blocs enormes que es mouen molt perillosament.

La resta de la tarda, vam tornar a la galeria a desobstruir. El T1 és una cavitat molt freda on si et pares agafes molt de fred, però l'activitat física intensa et fa suar perquè vas molt

Sopant al vivac

Explorant un pou: la continuació serà una nova descoberta, una "primera"

etc. per poder fer una estada el més confortable possible als grups que vinguessin després.

A poc a poc vam anar pujant els pous sense problemes. El punt més crític és la gran rampa on hi cauen moltes pedres i cal anar amb compte. Per la resta, vam anar pujant i cap a les 12 h ja érem fora. No plovia que era el que volíem, però quan anàvem a canviar-nos, va començar a caure quatre

Els del GIE a l'exterior després de tres dies sota terra

gotes. Per sort no va anar a més i amb l'equip posat vam iniciar la baixada fins a la vall i els cotxes. La davallada es fa llarga i al final va ser a ple sol que ens va fer suar molt i molt. Un cop al cotxe, dinar i tornar cap a Barcelona amb la feina feta.

El proper equip que pujaria, tenia la feina de reequipar dos punts que no havien quedat bé: un al pou d'entrada, on la capçalera podia millorar-se, i un altre a mitja rampa del T1, on es va acabar la corda i s'havia de fer un tram de 7 metres delicat sense corda, i hi havia perill de caure.

De moment i fins que no arribin les neus, es podrà anar a treballar.

Esperem que algun dia, tant d'esforç serveixi per alguna cosa i se'ns obri la gran galeria, donant pas a una nova via a la gran cavitat que és el T1.

Xavier París

ACAMPADA

CAMPAMENT D'ESTIU

Aquest estiu, components de la secció vam decidir passar les vacances a Navarra a prop de Roncesvalles en el Càmping URROBI, situat en el " Camí de St. Jaume " en el poble de Auritzberri.

La direcció del càmping va facilitar als components del club a mida que anaven arribant, un espai per a ells sols, per poder estar el més junts possible.

Un bon nombre de socis de la secció 43 (25 adults, 5

infantils i 13 joves) en tretze caravanes i una tenda, van gaudir del meravellós estat del càmping amb la seva catifa de gespa natural, amb el riu corresponent al costat.

Tots vam tenir l'oportunitat de gaudir de la terra Navarresa, amb les seves festes típiques, la gastronomia, mercats artesans (Berruguete) La Selva de Irati, Las Foces de Lumbier, St. Jean de Port, etc.

COL·LABORACIÓ

Un component de la secció en Juanjo Albaladejo, va aprofitar l'acampada a prop de Pamplona per participar en el triatló organitzat pel CN Pamplona i la Federació de Triatlons de Navarra, clasificant-se el 8è de la seva categoria.

Amb la bona harmonia que acompanya sempre aquestes trobades, vam passar uns dies d'esbarjo, convivència i fent club.

Tots vam tornar sans i estalvis a les nostres llars

Fins a la propera

Toni Albaladejo

Dijous als Empedrats (Berguedà).

Una altra de les sortides dels dijous, és la que avui us proposem, seguint el PR-C 125 que puja pels Empedrats fins al refugi de Sant Jordi, el coll del Pendís, coll de la Vimboca i baixant per la Boixassa. Aquest camí fins al coll del Pendís, és l'antic camí ral de la Cerdanya, i encara que el camí és un, per ell hi "passen" molts senders (deu ser un dels camins que acumula més noms), ja que també hi passa una variant del GR150 (GR150-1) que va de Baga al coll de Pal, el GR-4 (GR4-2) de Bagà a Falgars, l'etapa dels Cavalls del Vent que va del refugi Gresolet al refugi de Sant Jordi i del GR 107, camí dels Bons Homes de Bagà al refugi de Sant Jordi.

Comencem l'itinerari al Veïnat de l'Hostalet, al costat d'una casa de colònies dels Maristes i de la Font Nostra on hi ha lloc per aparcar.

El camí està ben senyalitzat amb marques de PR grogues i blanques i d'altres, puja pel bosc tenint a la dreta el Torrent del Forat o dels Empedrats.

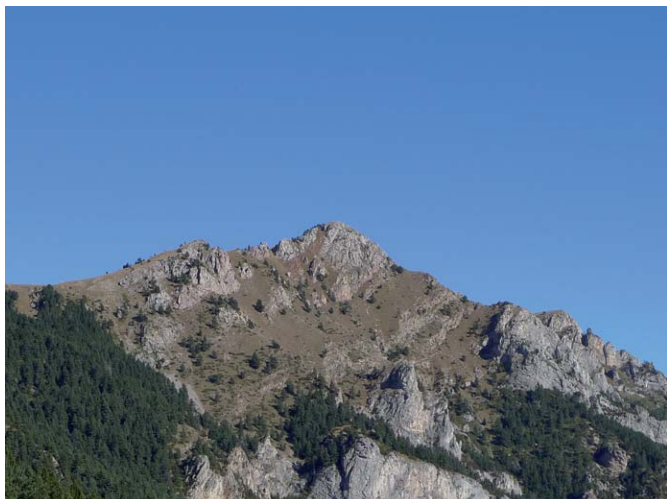
Aproximadament als 10 minuts de caminar, es troba un indicador que marca cap a l'esquerra el Bullidor de la Llet, val la pena anar-hi, i si hi baixa molta aigua és un espectacle que no es pot perdre. Tornant fins al camí principal, aviat es troben restes de l'empedrat que dona nom al camí, es passa pel Pont dels Empedrats i el camí es va enfilant cap a l'Estret d'Escriu creuant el torrent diverses vegades i passant pel costat dels gorgs que s'han format.

Més endavant, es passa per la Font Gran d'Escriu i es continua pujant fins a arribar al refugi de Sant Jordi o de la Font del Faig (1.565 m). Aquest refugi, després d'uns anys de precarietat, finalment ja disposa d'aigua corrent, sanitaris i dutxes.

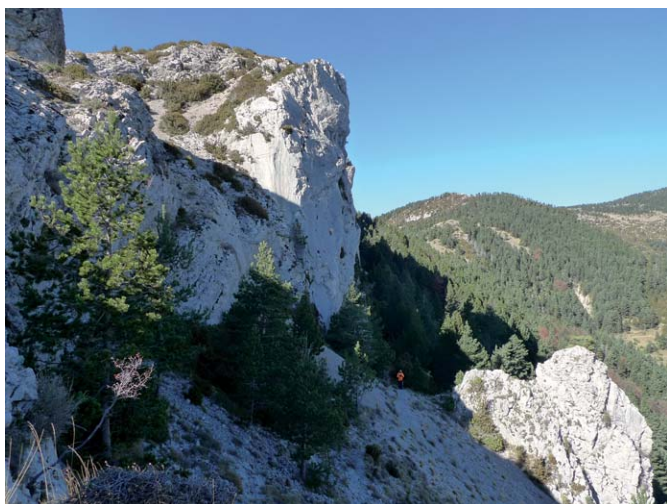

Cruïlla de senders al coll del Pendís

Es continua pujant fins a arribar al coll del Pendís (1.786 m) i seguint per la carena en direcció oest, s'arriba al següent coll, el de Vimboca (1.799 m) on es comença la baixada, que passa pel Coll

Roques Altes de Moixeró

Cap de la Pelosa

de Galligans, el Pas de la Boixassa, el Coll de la Pelosa, Cap de la Boga i el Clot de Cal Quim arribant finalment al Veïnat de l'Hostalet, punt d'inici d'aquesta excursió.

FITXA TÈCNICA

Sortida i arribada: Veïnat de l'Hostalet, Font Nostra.

Desnivell acumulat: 937 m

Horari: 5h (sense parades)

Recorregut: 12,97 km

Track: Empedrats20101104.gpx

(el trobareu a la pàgina web del CEG / Fitxers del CEG / Tracks GPS)

Mapa: Moixeró La Tosa. E-25. Editorial Alpina escala 1:25000

Ramón Izquierdo

Al fons el Pedraforca

Bastons per al tresc (trekking) sí o no?

A Cortina d'Ampezzo, a la Cooperativa de Cortina (uns gran magatzem on hi ha de tot) vaig trobar aquest full informatiu sobre l'ús dels bastons que em sembla que és interessant de conèixer. La traducció de l'italià ha estat feta per Joan Llopis, a qui agraïm la seva col·laboració.

Escoltem les consideracions d'un metge, el doctor Giorgio Maria Enratelli

La utilització dels bastons telescòpics a les mans dels practicants del tresc presenta una difusió creixent. Es tracta només d'una moda passatgera, o bé hi ha efectivament uns avantatges? Es pot donar una resposta correcta analitzant el problema des del punt de vista mèdic. L'observació fonamental és que els bastons transformen el practicant del tresc d'un animal amb dues grapes en un animal amb quatre grapes. Es poden considerar com una prolongació artificial de les extremitats superiors i són comparables, per exemple, als piolets per a la pujada sobre glaç.

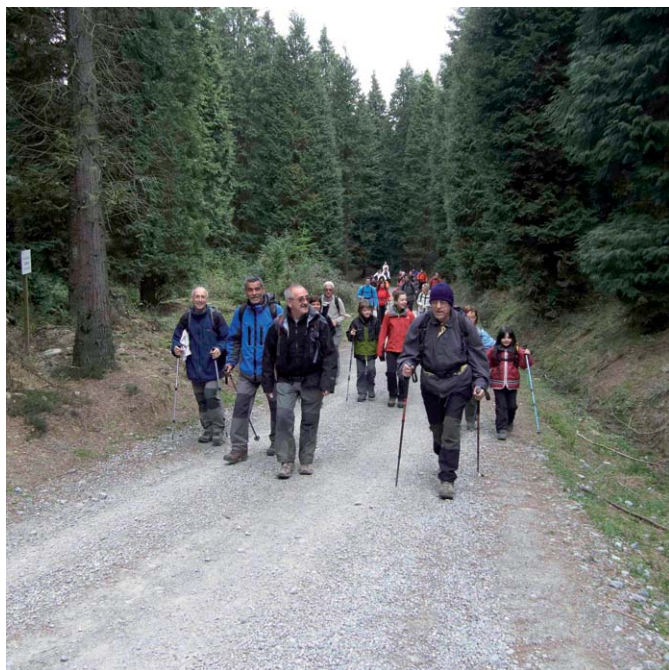
Essencialment són uns instruments que, com tots els instruments, han de ser usats correctament. Deriven dels bastons de l'esquí de fons i de l'esquí alpí. A la muntanya el bastó com a punt de suport ha estat usat sempre: penseu en els famosos *alpenstocks* de fusta amb la punta d'acer, amb els quals s'escalaven els Alps al segle XIX, en els bastons de pelegrí medievals (Sant Roc, Sant Jaume de Galícia), en el famós bastó en què es recolzà Moisès, carregat amb el pes de les taules de la Llei quan baixava del Sinaí.

Com utilitzar correctament els bastons

La primera pregunta a què cal donar una resposta és la relativa al seu nombre, és a dir, si se n'ha d'usar un parell o n'hi ha prou amb un sol bastó. Un bastó sol determina un desequilibri en la marxa i, per tant, una menor estabilitat, perquè possibilita el moviment de torsió al voltant seu (sobretot en la baixada); a més, pot portar problemes d'escoliosi de la columna. Per tant, atès que tenim dues cames i dos braços, cal fer servir dos bastons. La utilització correcta preveu que sempre se n'utilitzin dos, que la seva

Butlletí Social núm.119

llargària estigui regulada d'una manera adequada, que la fixació al terra sigui bona, que s'empunyin correctament amb un bon recolzament del puny en el cinyell.

El problema més important és de regular la llargària dels bastons correctament. Per tal d'aconseguir una millor funcionalitat de la nova "articulació" mà-bastó, de manera que el moviment de l'extremitat superior quedi com més a prop millor del cos, cal empunyar-lo amb l'avantbraç en flexió de 15° - 30° (que és la posició adoptada quan es fiquen les mans a les butxaques dels pantalons).

Per tant, el consell és de regular-ne la llargària de tal manera que sigui igual a la distància que hi ha entre el terra i el III mitjà de l'avantbraç (amb l'extremitat en extensió completa). La llargària dels bastons, a més, ha d'estar regulada en relació al pendent que s'encara. Fer a pujades amb un pendent al voltant dels 30° cal regular-los tal com hem aconsellat. Per a pujades amb pendents més pronunciats els bastons han de ser més curts, fins a desaparèixer per deixar lloc a les mans per a pendents quasi verticals.

Per a la marxa a peu pla els bastons tenen un paper menys important, a no ser que s'hagi de carregar una motxilla especialment pesada. En canvi, a la baixada han de ser més llargs. El consell pràctic és de regular-ne la llargària de manera que sigui igual a la distància que hi ha entre el terra i el III mitjà del braç; en altres paraules, cal empunyar-los amb l'avantbraç en flexió una mica superior a 90° .

Excepcionalment, com en el cas de la travessia d'un pendent, han de regular-se amb una llargària diferent: cap amunt, bastó més curt; cap avall, més llarg. Pel que fa a la tècnica del seu ús cal puntualitzar que es mouen alternativament cap endavant segons el pas, es a dir, segueixen el moviment natural de les extremitats superior quan es camina: l'extremitat superior amb el bastó es tira endavant quan el pes del cos carrega sobre l'extremitat inferior de la mateixa part. En cas de baixades fortes pot ser útil, en canvi, la tècnica de tirar endavant al mateix temes els dos bastons en què recolza tot el pes (així es determina una fase "de vol" en què cap peu no toca el terra).

Pel que fa a les empunyadures, al mercat es troben bastants amb empunyadura recta, bastons amb empunyadura en forma de T (més adequats per al passeig

que per al tresc) i bastons amb empunyadura amb un angle positiu de 15° .

L'empunyadura angulada deriva de l'observació que la posició funcional del puny, en què la mà pot fer millor la seva funció d'agafar, és la que té la mà en una adducció de 15° (inclinació ulnar). La manyopla es pot fer amb diversos materials: plàstic, goma, suro, escuma; la característica important és que sigui ergonòmica, és a dir, que el bastó "s'ajusti com un guant" a la mà del qui el fa servir.

La punta pot estar dotada d'un sistema amortidor que només s'ha d'activar a la baixada, perquè a la pujada determinaria una pèrdua d'energia d'empenta. La utilització de la rodeta accessòria s'aconsella quan es camina sobre un fons tou, com la neu o el fang, o sobre un terreny pedregós de manera que s'eviti l'enfonsament de la punta.

Aquests són els avantatges

Els efectes fisiològics de la marxa amb bastons, estudiats tant al laboratori com sobre el terreny, són un augment del 16% (igual a 16 batecs per minut) de la freqüència cardíaca, sense augmentar la velocitat de marxa, un augment del consum calòric del 20-25%, descarregar el pes de les extremitats inferiors sobre les superiors amb una valoració de prop de 26% durant la marxa, una reducció de l'estrès de les articulacions de l'anca, genoll i turmell, un augment del moviment i del to de la musculatura de les extremitats superiors, que en canvi en la marxa sense bastons no s'activen.

Els avantatges de caminar amb els bastons es poden sintetitzar en un augment de la seguretat i de l'eficiència de la marxa i en el fet de descarregar el pes del cos i de la motxilla.

Pel que fa a la seguretat, amb els bastons s'obté una millora de l'equilibri, sobretot a la baixada, perquè, si s'usen tots dos impedeixen els moviments de torsió (possibles si se n'usa un de sol). El millor equilibri es tradueix en una disminució d'incidència de caigudes, distorsions, fractures. En relació a l'eficiència, amb els bastons s'obté una més gran empenta de progressió, en tant que és sostinguda també pels músculs dels braços i no sols pels de les cames. A més, la respiració és més eficient perquè els moviments dels braços determinen un augment de la capacitat pulmonar, junt amb el fet que els bastons afavoreixen una postura més erecta. Pel que fa a la descàrrega del pes s'ha valorat que per a una marxa de 8

hores es descarreguen unes 250 tones (uns 7 quilos per a cada pas). Per aquest motiu l'ús dels bastons és especialment útil per a qui transporta càrregues pesades o per a les persones grasses. Els bastons es poden fer servir per a altres usos mèdics i no mèdics, per exemple, per a immobilitzar un membre trencat, per a defensar-se de serps o animals agressius, com a suport per a la màquina de fotos, per a fer mesures, per a construir una tenda d'emergència.

... i els inconvenients

Els inconvenients de caminar amb els bastons es deuen principalment al fet que ocupen les mans i que, per tant, poden ser perillosos en cas de caiguda accidental. A més hi ha la possibilitat d'ensopegar amb els mateixos bastons i també la possibilitat de ferir el company que ve al darrere (cal que aquest es mantingui a una "distància de seguretat"). No cal tampoc oblidar que a algú li pot resultar molest el soroll (repic) causat per les seves puntes que van picant les pedres, que es pot resoldre tanmateix amb unes puntes de goma. Finalment a la utilització de bastons no regulats correctament pel que fa la llargària pot determinar un cansament dels músculs de les espatlles. Hi ha també la possibilitat de ruptura o del cediment del sistema de bloqueig, fets que poden ser causa de caiguda o de ferides.

I per acabar

Els bastons, malgrat l'escepticisme inicial, experimenten un èxit cada cop més gran, que no pot ser menystingut, considerant-lo només com una moda passatgera. Des del punt de vista mèdic està provat que són útils perquè permeten descarregar el pes de la motxilla i del cos sobre quatre punts en lloc de dos i perquè milloren l'eficiència i la seguretat de la marxa.

En conjunt augmenten el rendiment personal; òbviament han de ser utilitzats de la manera correcta.

Doctor Giorgio Maria Baratelli, Cirurgià Oncòleg del Hospital de Gravenola.

Enllaços d'interès:

http://www.mundotrekking.com.ar/manual_trekking_bastones_de_trekking_senderismo.htm
<http://www.manualscout.cl/ficha-136.htm>
<http://www.odioentrenar.com/material/bastones-de-trekking-un-apoyo-extra>

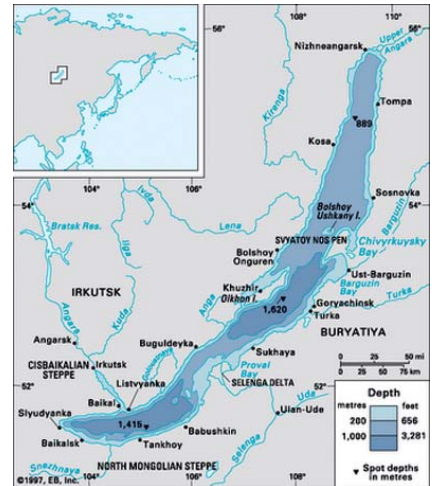
http://es.youtube.com/watch?v=UtV_KpYTw00&feature=related
<http://es.youtube.com/watch?v=skXVMA5nShA&feature=related>

Ramón Izquierdo

SABIES QUE...

El llac d'aigua dolça més gran, en capacitat, del món és el Baikal a la Sibèria russa. Té una superfície de 31.494 km², 636 km de longitud amb una amplada màxima de 79 km i una profunditat de fins a 1.637 m. (és, també, el llac més fondo del món). Pot emmagatzemar una capacitat de 23.000 km³ d'aigua (que suposa el 20 % de l'aigua dolça del planeta). Acull unes 1.100 varietats de plantes i unes 1.550 varietats i espècies d'animals, algunes —el 80 %- d'úniques al món, com la foca d'aigua dolça. Diuen que el seu nom, derivat del tàrtar "Bai-Kul", vol dir "Llac Ric". El 1996 la UNESCO el declarà Patrimoni de la Humanitat. El fet preocupant és que la temperatura de l'aigua, a causa del canvi climàtic, ha augmentat 1,21^o C des de 1946. El llac, també d'aigua dolça, més gran en superfície de la Terra és el Llac Superior (Canadà-EUA) de 82.000 km², però, amb una fondària màxima de 406 m.

Les creus de terme que, cada cop menys, trobem pels camins, es posaven per delimitar els límits —o termes-parroquials i tenen el seu origen a l'edat mitjana, al segle XI. També se'n col·locaven a l'entrada d'algunes poblacions, cementiris o monestirs, generalment, damunt d'uns graons de planta circular o poligonal i amb unes creus tallades i

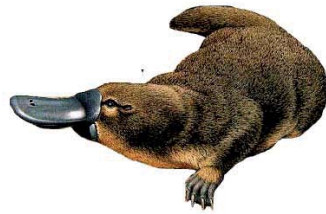

decorades amb temes religiosos o heràldics del benefactor que havia fet possible la seva construcció. Eren el punt de trobada de vilatans, de viatgers, d'estada de captaires i passavolants, d'aparcament a fora vila de cavalls i carros,... i indiscutible senyal de benvinguda a un lloc o població cristiana. A Barcelona, si no anem errats, se'n conserven cinc, totes reconstruïdes, ja que solien ser objecte de les ires populars en rebomboris i revolucions (i, ara, de bretolades): la de Sant Martí de Provençals, al final del carrer Guipúscoa; la de Sant Andreu del Palomar, al seu cementiri; la d'Horta, al final del carrer Campoamor, la de l'antic monestir

de Santa Anna, a tocar de la plaça Catalunya, i la de Pedralbes, al final de l'avinguda d'aquest nom.

L'ornitorinc (*Ornithorhynchus anatinus*) d'Austràlia i de Tasmània és un mamífer insòlit, pon ous. Després d'un complicat comportament copulador, la femella pon d'un a tres ous, normalment dos, que incuba —durant uns deu dies— en un cau. En sortir de l'ou, els cadells, llepen la llet de les glàndules mamaris de la mare; als 4 o 5 mesos abandonen

el cau i, a l'any, són sexualment madurs. L'ornitorinc és amfibi i fa caus amb dues sortides, una a terra ferma i l'altra a l'aigua. S'alimenta, per mitjà d'un característic bec en forma d'espàtula, d'invertebrats del fons dels rius.

La casa més antiga de la vila de Gràcia –encara sense enderrocar- de què es té constància és (segons J. M. Huertas i P. Encinas a *50 vegades Barcelona*) la situada al carrer Montseny, 7-9. Malgrat que cap placa commemorativa ho recordi, aquest edifici amb baixos i tres plantes, de balcons i finestres petites, té –diuen- més de 200 anys. Tampoc s'aprecia gaire el ja vell i, segurament, artístic esgrafiament que té la façana. Una altra curiositat és que en aquest edifici

l'escriptora Mercè Rodoreda va situar-hi el pis on vivia *la Colometa*. La tarja, situada damunt la porta de l'escala -potser fruit d'una reforma posterior-

indica, no obstant, l'any 1871. Si fem cas de les *targes d'escala* (aquestes artístiques obertures damunt la porta, fetes de forja, que, sovint, perpetuen l'any de construcció de l'edifici o les inicials del propietari), de les que hi fan constar l'any, les més antigues que hem localitzat a Gràcia, són als números 8 i 10 del carrer de Sant Gabriel, on hi consta l'any 1842. Si algú en coneix alguna de més antiga, si us plau, que ens ho faci saber.

En el comentari anterior es fa referència al que podríem anomenar *cases de carrer*, és a dir a les construïdes en els primers barris o nuclis urbanitzats de **Gràcia**. Sortosament ens queden, encara dempeus, notables testimonis del passat històric i rural de la vila. L'**edifici més antic**, cronològicament parlant, és l'església de Nostra Senyora del Coll, corresponent al monestir benedictí de Santa M. de la Font-Rubia de l'any 1098; també, l'església del Convent de Nostra Senyora de Gràcia o dels *Josepets*, del 1687, que

donà nom a la població. Entre les masies, segurament, la més vella –de les que, encara, *resisteixen*- és Can Trilla (S. XVI) al carrer Gran; després, ja del S. XVIII, Can Tusquets a la Travessera de Dalt; Can Xipreret al Club de Tennis la Salut i Can Muntaner de Dalt transformada en l'escola Baldiri i Reixac, entre algunes altres. Els qui estigueu interessats en aquest tema podeu consultar, el

documentat i exhaustiu llibre de la nostra consòcia Elsa Castellà, *Les masies de Gràcia* editat, el 2006, pel Taller d'Història.

El bou mesquer (*Ovibos Moschatus*), que viu a la tundra de Groenlàndia i a l'Àrtica, és el **mamífer amb el pèl més llarg del món**.

Aquest animal, de fins a 2,5 m de llargada i 1,20 m d'alçada, té un pelatge (de quasi 1 m!), de color castany o negrós, llanós i llarg fins al peus. Viuen en grups liderats per un mascle vell, però conduïts per les femelles. Presenten un curiós costum de defensa en comú, com és el fet de posar-se els mascles en cercle davant l'enemic (llops, homes, etc.) amb les femelles i les cries a l'interior, protegint-los amb les seves cornamentes i envestides. La majoria d'animals amb banyes, amb les defenses en la part frontal, tenen el seu *punt flac* a la part del darrere, aquest pot ser, també, un recurs més que utilitza el ramat per autoprotegir-se. Com feien els colons amb els indis a les *caravanes* de l'oest....

Vella xiruca quantes hores passades, quanta alegria fa revivre al meu cor. Quantes cançons al teu pas foren cantades no en resta cap record... cantàvem. Sabeu que la **Chiruca** aquell calçat interclassista que fèiem servir, excursionistes, pagesos, obrers i capellans rurals, fou un *invent* d'una família de **f a b r i c a n t s** d'espardenyas catalana, els germans Fontfreda-Castanyer ? Tenien la fàbrica "Mitsa" a Tortellà (Alta Garrotxa) i, des de l'any 1947 (que és quan començaren a fer-ne) fins al 1983, en varen arribar a fabricar 15 milions de parells. Dedicaren el nom d'aquest producte estrella a la seva mare Mercè, ja que *Chiruca* és una manera afectuosa que tenen els gallecs de dir aquest nom, ho van

saber per una obra de teatre de moda, aquell temps, que es deia *Chiruca*. Als anys setanta se'n va fer un model de pell girada, que engreixada, e s c o p i a l'aigua i la neu: un altre *boom* per als excursionistes.

Avui, traspassada la marca, la *Chiruca* es fa a Arnedo (la Rioja) a base de *Gore-Tex* amb noves línies i models. L'1 de març del 2009 s'inaugurà, oficialment, un monument *A la vella Xiruca* erigit, davant l'antiga fàbrica de Tortellà.

Josep Arisa

Inauguració de l'exposició "LA MUNTANYA MÀGICA" d'Oscar Cadiach

Diada Nacional - Ofrena Floral al Monument de Rafael Casanova

